

X YAYINCILIK

400 SORU-YORUM

Etki Yayınları: **245**

Kişisel Gelişim

Mehmet Sağlam
mehsag@hotmail.com

ISBN:9944-
Sertifika No: 0905-35-000

Şubat **2007**

Yayın Yönetmeni: Adem Kargı
Kapak Tasarım: Mehmet Özer

Etki Yayınları:
Mürselpaşa Cad. Mithat Postacı İş Hanı No: 18/2
Basmene – İzmir
Tel: 0 232 482 09 00 – 483 78 27
e-mail: etkiyayin@gmx.net
www.etkiyayin.net

Baskı Cilt: Etki Matbaacılık Yayıncılık Ltd. Şti.
1266 Sokak No: 4/ A Basmene - İzmir

İÇERİK PLÂNI

SORU SORMANIN YÜKSELEN DEĞERİ
İSİNMA SORULARI
KÜLTÜR VE SANAT ÜZERİNE
EĞİTİM VE GELİŞİM ÜZERİNE
İNANÇ VE ADALET ÜZERİNE
DUYGULAR VE PSİKOLOJİ HAKKINDA
YAŞAMIN İÇİNDEN
GELECEĞE DAİR
DEMOKRASİ VE ÖZGÜRLÜK ÜZERİNE
DİL ÜZERİNE
FELSEFE VE MANTIK ÜZERİNE
KÜRESELLEŞME HAKKINDA
AYDINLAR HAKKINDA
SİYASAL DAVET
ARSIZLARA BİR SORU
SON SORU
SON DEYİŞ

SORU SORMANIN YÜKSELEN DEĞERİ

Sorunları sorulara dönüştürerek, devasa problemleri bir anda küçülebilecek insanlara olan gereksinim giderek artıyor. Araştırma alanlarının katlanarak çoğaldığı çağımızda, doğru yerde, doğru zamanda ve doğru konu hakkında doğru soruyu sorabilmek, bilgiden çok daha değerli hâle geldi. Öyle ki, bazen yerinde ve zamanında sorulan bir soru yüzlerce kitap-taki bilgi varlığından çok daha yararlı olabiliyor. Zaten fazla-lan bilginin değeri iyice düştü sayılır: bakınız, hiç kimse, "Bana bir kelime öğretenin kırk yıl kölesi olurum." demiyor artık. Çünkü bilgiye ulaşmak bilişim teknolojileri sayesinde öylesine kolaylaştı ki, insanlar evlerinden dışarı çıkmadan yüksek okul mezunu dahi olabiliyorlar.

Keşiflere ve yeniliklere çıkan merdivenin ilk basamağı olan hiç sorulmamış sorular, belki de gelecek yıllarda zekânın bir göstergesi olarak kabul edilecek; yıllarca konuşmakla anlatı-lamayan olguları "turnayı gözünden vuran" tek soruyla ko-layca anlatabilen insanlar daha aranır olacaktır. Kısacası, ge-liştirici "5n 1k" soruları 21. yüzyılın anahtar kavramlarından biri olacaktır.

Bu kitap, okuyucusunu aylarca düşündürecek ve araştırmaya yöneltecek 400 aydınlatıcı sorudan oluşuyor. Bazı soruların yanıtlarını kendi içinde bulacaksınız, bazılarının başlıkları size ipuçları verecektir; fakat asıl çaba size düşüyor. Ne var ki, bu çaba fazla güç gerektirmeyebilir; zira insan beyni, en geliş-miş İnternet arama motoru olan Google'dan daha gelişmiştir; yeter ki doğru soru ile arama yapması bilinsin.

Araştırma ruhunu yücelten sorularla kalın..

ISINMA SORULARI

SORU ¹ **NEDEN NİÇİN NASIL NEREDE NE ZAMAN KİM**

"Soru cevabın rehberidir." özdeyişindeki kaliteli bir sorunun tasarımı sizce nasıl olmalıdır ki muhatabını doğru yanıtı yönlendirebilsin; '5n 1k' ile mi, yoksa hedefe nişan alan özlü açıklamalarla mı?

SORU ² **SENİ ANLIYORUM**

Birine, "Seni anlıyorum." dediğinizde, o kişinin neyini anladığınızı söylemiş oluyorsunuz; düşüncelerini mi, duygularını mı, o anki moralini mi, dünya görüşünü mü, inançlarını mı, mantık zincirini mi, kişiliğini mi, nesini?

SORU ³ **MUTLULUK KAYNAĞI**

Gerçekler, kötülükler ve güvensizlik insanları çok kıran dış etkenlerden üçü olduğuna göre; sizi çok mutlu eden üç dış etken hangileridir?

SORU ⁴ **ELEŞTİRİ GÜZELDİR**

"Kırıcı ve art niyetli olmamak şartıyla, bir eleştirinin asıl amacı kişiyi özeleştiriye davet etmek olmalıdır." cümlesindeki daveti beklemezsizin, "Başkaları seni eleştirmeden sen kendini eleştir." prensibine göre yaşayan biri mi daha saygındır, yoksa her eleştiriye mantıklı yanıtlar vermek için didinen biri mi?

SORU

,5 ULU BİR AĞAÇ MİNİK BİR TOHUMLA BAŞLAR

Her bebek geniş bir orman kadar zenginlik ve refah getirebilecek potansiyel yeteneklerle doğuyorsa; verdiğimiz kötü eğitimle onları kuru birer dala dönüştürmek, koskoca bir ormanı yakmakla eşdeğer değil midir?

SORU

,6 KISITLAYICI İNANÇLAR

"Kişinin kendini ümitsiz, değersiz ve yetersiz hissetmesi, onu, tüm potansiyelini kullanmaktan alıkoyar." saptaması bizi kısıtlayan inançlara işaret ettiğine göre, bizi kamçılayan inançlara iki örnek verebilir misiniz?

SORU

,7 DİYALOG VE MUHABBET

"Batı'da diyalog, Doğu'da muhabbet var; hangisi daha insanî, daha sarmalayıcı, daha gönülden?..." karar verdiniz mi?

SORU

,8 BLÖF YAPAN GÜREŞÇİLER

"Avrupa Türkiye'den korktuğu için onu bazı vaatlerle kontrol altında tutuyor; Türkiye ise AB'ye giremeyeceğini bildiği hâlde reformları yapabilmek için AB kozunu kullanıyor. Yani AB ve Türkiye birbirine yapışmış iki güreşçi gibiler ve bu 60 yıllık oyunu bitirmemek için asla güreşmiyorlar." sözündeki analizi siz daha önce yapıp gelecek plânlarınızı ona göre tasarlamış mıydınız?

SORU

,9 ULUSALCILIK NE Kİ...

"Dünyada gezmediğim nerdeyse kıta ve ülke kalmadı. Çin'den Amerika'ya, Arabistan'dan Rusya'nın ve Afrika'nın içlerine kadar her yere gittim; çok sayıda millet ve ırkla tanışma fırsatım oldu. Ve belki inanmayacaksınız; ama herkes milliyetçi. Ümmet dediğiniz veya bildiğiniz ülkelerde dahi

keskin bir Arap milliyetçiliği var.” Sahi siz hiç bayraksız ve haçsız bir Amerikan filmi gördünüz mü?

SORU
^{,10} **EVRENDEKİ ~~Diğer~~ CANLILAR**

“Trilyonlarca gezegenden binlercesinde hayat olması ihtimali, sadece dünyada hayat olması ihtimalinden çok daha yüksektir.” ne dersiniz?

SORU
^{,11} **HAYATIN BAŞLANGICI**

Sizce hayat ne zaman başlar; ana rahmindeki embriyonun kalbi atmaya başladığı anda mı, annenin hamile kaldığı anda mı, bebeğin doğduğu anda mı?

SORU
^{,12} **UZAYAN ÖMÜRLER**

“Genetik teknoloji sayesinde, ortalama insan yaşamını 150 yıla çıkarmamız şu anda mümkün.” ise, sizce ömür uzatma çabaları ahlâkî açıdan ve dünya nüfusunun artması bakımından niçin yanlıştır?

SORU
^{,13} **SÖYLEŞİDE DOĞRULANMA**

“Hiç kimse akıl almak istemez; bir sohbetste istenen sadece teyit edilmektir.” sözü doğru mudur, yanlış mıdır, diye sormaktansa; bu saptama yüzde kaç doğrudur, diye sormak daha doğru olmaz mı?

SORU
^{,14} **ATLAR ~~YATLAR~~ KATLAR**

“Televizyonlara çıkıp atları, yatları ve katları ile caka satanlar, hâlâ yerden tahıl toplayıp sözde beslenen yüz milyonlarca insanın var olduğu bir dünyada insanların ruh sağlığını bozduklarını, daha fazla acıya ve ayrılıkçı düşmanlığa yol açtıkla-

rını bilmelidirler.” cümlesinde sözü edilen ruh sağlıkları sizce neden ve nasıl bozuluyor?

SORU
,15 **SAYGI VERİLMEZ ALINIR**

“Siyaset aktörleri, gücü elinde bulunduranlar, bilim insanları ve aydınlar saygın söz ve davranış dışında hiçbir amiyane harekette bulunmamalıdır.” ama bulunuyorlar. öyleyse?..

SORU
,16 **ÇARPIK ULUSLAŞMA**

“Toplular üretim, işbirliği ve deneyim alışverişiyle beslenip gelişir; fakat liderleri, sanatçıları, bilim insanları ve düşünürleri sayesinde medenileşirler.” düşüncesi uyarınca, içinde yaşadığınız toplumu bir cümleyle nasıl tanımlarsınız?

SORU
,17 **TEHLİKELİ SÖYLEŞİ**

“En yararlı sohbet sizin gibi düşünmeyenlerle yaptığınız sohbettir.” düşüncesinden, “Sadece sizin gibi düşünenlerle sohbet etmek, yanlış düşünceleri pekiştireceği için zararlı, hatta tehlikelidir.” düşüncesi çıkar mı?

SORU
,18 **SORU FARKI**

“Ne yapabilirim ki?” sorusu ile “Şimdi ne yapabilirim?” sorusu arasındaki farkın farkına genç yaşta varan biri ile varmayan biri arasındaki fark, ileriki yaşlarda kendini nasıl gösterir?

SORU
,19 **SORU TASARIMI**

Hangi soru daha geliştirici, çocuğun/gencin kendini geliştirmesine yardımcıdır: a- “Bugün neler yaptın?”, b- “Bugün ne öğrendin?”

SORU

,20

MİNARE GÖLGESİNDE KÜRTAJ KLİNİKLERİ

"14–15 milyon genç ne zorluklarla, elli kişilik havasız sınıflarda, yeterince öğrenemeden, yeteneklerini geliştiremeden ezberci bir eğitim görüyorlar. Cinsellik ve uyuşturucu sorunları çığ gibi büyüyor. 16–17 yaşındaki liseli kızlar, büyük kentlerde açılmış yüzlerce illegal kürtaj kliniğinde gizlice bebek aldırıyorlar..." gerçeği karşısında sizce hayırsever insanların öncelikle cami mi yaptırması gerekir, yoksa okul mu?

SORU
,21 **NASIL 'DAN NASIL 'A**

"Nasıl bulunur? sorusunun yanıtı, nasıl aranır? sorusunun içindedir." düşüncesi soru sormanın yükselen değeri hakkında sizde nasıl bir çağrışım yapıyor?

SORU
,22 **UYGAR ATEŞ**

"Uygar ve toleranslı insanın diğer insanlar üzerindeki etkisi, ateşin muma etkisi gibidir." sözü ne tür bir sosyal etkileşim sürecini tanımlıyor?

SORU
,23 **KADINSI DEMOKRASİ**

"Büyük ölçekte erkek egemenliğine dayalı demokrasinin bilim ve sanata yaptığı katkı küçümsenemez; fakat dünya barışı ve kaynakların eşit dağılımı bakımından notları düşüktür." düşüncesinden hareketle, dünyadaki tüm parlamentolara sadece kadınlar seçilebilse, acaba savaşlar ve sömürü engellenebilir, demokrasi bir üst sınıfa geçebilir mi?

SORU
,24 **HANGİ DİN**

"Bir toplumun dini, kutsal kitabındaki yazılı emirler değil; uygulamadaki sosyal vicdanıdır." görüşünü birkaç cümleyle açabilir misiniz?

SORU
,25 **CİLİZ TOLERANS**

"Bu ülkede eleştiri mekanizması yeterince gürbüz değil; o nedenle demokrasinin birinci koşulu olan tolerans da cılız kalmış." saptamasındaki ince eleştiriye hak veriyorsanız, öncelikle özeleştiri alışkanlığını mı geliştirmeniz gerekir, yoksa eleştirilere katlanabilme kültürünü mü?

SORU
,26 **YAVAS DANS ET**

"Giderek hızlanan yaşam bizi daha sabırsız ve daha toleransız bir kalıba sokuyor." ve "Yavaş dans et, bu şarkı uzun sürmeyecek!" sözlerinin gereğini yapıp hızımızı biraz azaltabilir miyiz, yoksa giderek hızlanacak bir yaşama ayak uydurmaktan başka çaremiz kalmayacak mı?

SORU
,27 **BİLGİN AYDIN ENTELEKTÜEL**

"Her bilgin entelektüel olamaz, her entelektüel aydın olamaz: bilgin çok bilgili kişi, aydın ise bilginin hikmetiyle aydınlandık-tan sonra etrafına ışık saçan bilge kişidir." peki ya entelektü-el kişi?..

SORU
,28 **SIVI VE BUZ DONMUŞ DÜŞÜNCELER**

"Fikir ile inanç arasındaki en belirgin fark birinin kolay değiş-bilen, diğerinin çok zor değişebilen olmasıdır." saptaması-na ikinci belirgin farkı ekleyebilir misiniz?

SORU
,29 **TELEVİZYONU KAPAT HAYATI AÇ**

"Bilginin katlanarak arttığı bu çağda çok okumak, çok dinle-mek, çok gözlemek ve çok düşünmek gerekiyorsa; insan beynine hazır bilgi enjekte etmek de mümkün değilse; insan-ların diğerlerine ayırdıkları zaman da giderek azalmışsa; öğ-renmek için daha fazla kişisel çaba gerekir." tavsiyesinin ge-reğini yapmak için günde en fazla kaç dakika televizyon iz-lenmelidir?

SORU
,30 **TOPRAK HAVA SU ATEŞ**

Evrenin 4 elementten oluştuğuna ve ruhun da bunların terki-bi olduğuna inanan Antik Yunanlılardan bu yana, bu dört

unsurdan üçü "imdat" dercesine kirlendiği için mi ruhlar bu kadar huzursuz, insanlığın ortak bilinci bu kadar kirli?

EĞİTİM VE GELİŞİM ÜZERİNE

SORU

,31 İKİYÜZLÜ TEMBELLİK

"Büyük insan olmak çok çalışıp az uyumayı gerektirdiği için büyük olmaktansa büyük görünmek, insanlara daha kolay gelir." cümlesinde insanlara atfedilen iki olumsuz özellik hangileridir?

SORU

,32 BÜYÜK DOĞMAK

"Büyük insan olmak için iki şeye gereksinim vardır: büyük doğan biri ile onu büyük olduğuna inandıracak biri." saptamasındaki çevre faktörü sizce yüzde kaçtır?

SORU

,33 İNSANLIĞIN TÜM HÂLLERİ

Her insanda, insanlığın bütün hâlleri var olduğuna göre, insanları birbirinden ayıran en belirgin iki zihinsel özellik hangileridir?

SORU

,34 YAŞAMA SANATI

"Yaşamın doğasını ve yaşamayı çoğunlukla ömür geçtikten sonra öğrendiğimize göre, çocuklarımıza ilk öğreteceğimiz şey ileride karşılaşacakları kilometre taşları ve yaşam sanatı olmalı." düşüncesine göre yaşama sanatı öğretilebilen bir şeydir, sizce de öyle mi?

SORU

,35 ALTI TEMEL KİŞİLİK

"İnsanlar mesleklerine göre altı gruba ayrılırlar: klasik, sosyal, araştırmacı, sanatçı, gerçekçi ve risksever." kategorisine

göre, sizce ev kadınlığı meslek olarak hangi sınıfa girer; risksever mi, gerçekçi mi?

SORU

,36 OTURMAK SORUMLULUKTUR

"Yaptıklarımız kadar yapmadıklarımızdan da sorumluyuz." cümlesindeki düşünceyi doğrulayan kendinize ait bir davranışınız var mı?

SORU

,37 KENDİNİ BAŞKALARINDA ARAYANLAR

Kendimizi kendi içimizde aramakla, başkalarının içinde aramak arasındaki fark kişiliğimizi hangi yönde etkiler?

SORU

,38 EŞSİZİZ

"Her insan eşsizdir, yerine bir başkası konulamayacak kadar eşsiz." sözü sizce hangi benzersiz özelliklerimize vurgu yapıyor?

SORU

,39 YAŞLANMA NIN NEDENİ

"İnsanı yaşlandıran ideal yokluğudur, yılların çokluğu değil." özdeyişindeki gerçeklik payı sizce yüzde kaçtır?

SORU

,40 ZİHİNSEL ERGİNLİK

"Zihinsel erginlik iddiasında olan biri, bunu göstermeye çalışıyorsa, aslında ergin olmadığını gösterir." sözündeki erginliğe örnek olacak bir düşünce veya davranış biçimini tanımlayabilir misiniz?

SORU

,41 KİŞİLİK HAMLIGI

"Sağlıklı bir kişilik için: fiziksel, zihinsel, duygusal, cinsel, sosyal ve moral gelişimin tam gerçekleşmiş olması yetmeyebi-

lır.” saptamasındaki eksikliğe eklenecek öğeler sizce hangileridir?

SORU
,42 **ÖĞRENME TESTİ**

“Bazı insanlar zor öğrenir, bazıları hiç... Birinin öğrenip öğrenmediğini anlamanın yolu onun sözlerindeki ve davranışlarındaki değişikliklere bakmaktır.” önerisinde eksiklik/ler var mı?

SORU
,43 **DEĞİŞİM ZORDUR**

“Kendi kendilerini dahi değiştiremeyen insanların, başkalarını değiştirmeye yeltenmelerini anlamakta zorlanıyorum.” ifadesi size kalıplaşmış kişilik öğeleri hakkında ne anlatıyor?

SORU
,44 **ÖĞRETMEN VE DOKTOR**

Öğretmen eli öpülesi insan da, doktor neden değil; eğitim vermeyi sağlık vermeye, hayat kurtarmaya neden yeğliyoruz acaba?

SORU
,45 **MİZAÇ SAHİSİYET KİŞİLİK**

“Doğuştan gelen mizaç ile doğumdan sonra edinilen şahsiyet birleşip kişiliği oluşturur.” tanımından hareketle, sizce “Can çıkar, huy çıkmaz.” özdeyişindeki huyun karşılığı mizaç mıdır, şahsiyet mi?

SORU
,46 **KÜLTÜR TOHURLARI**

“Kültürün tohumları doğadadır, onları bulup büyütme bizde.” sözünü biraz genişletebilir misiniz?

SORU

^{,47} **İNSANIN BEYİN DEĞERİ**

Bir insanın değeri, beynindeki yeteneklerin değeri kadar mıdır?

SORU

^{,48} **ASAN SÖR'LER**

"Bilgi sahibi olmadan fikir sahibi olanlar; öğrenmeden öğretenler; düşünmeden filozoflaşanlar; çıraklığı yaşamadan ustalaşanlar ve merdivenleri çıkmadan hedefe ulaşmayı amaç edinenler gittikçe çoğalıyor; ve ne yazık ki asansöre binip kısa yoldan yukarı tırmanabilen bu insanlar birer zalim 'Asan Sör'e dönüşüyorlar." serzenişinde ne tür bir insanın ne tür bir davranışından söz ediliyor?

SORU
,49 **İNSAN TİPLERİ**

"İnsanlar araştırmacılık özellikleri bakımından dört ana gruba ayrılırlar: a- olayları ve fenomenleri sadece seyreden insanlar, b- bunları merak eden ve aklını kullanarak düşünen insanlar, c- bunları merak eden; ama duygularını ve sezgileri kullanarak anlamaya çalışan insanlar, d- bunları yaratan lider ruhlu insanlar." siz hangi gruptasınız?

SORU
,50 **ORTAK TÜRKİ ÖZELLİKLER**

"Açık sözlülük, aileye bağlılık, büyüklere saygı, korkusuzluk, riskseverlik, plânsızlık, hataları kabullenmeme, özür dilemekten kaçma, acılara ve yoksulluğa dayanıklılık, liderliğe yatkınlık ve cahilce bir gurur." bu özellikler sizde var mı?

SORU
,51 **KERAMET GRİDE**^{DİR}

"Siyah ve beyaz sadece iki renktir; ama bu iki rengin karışımından binlerce gri ton elde edilebilir. Düşünce yelpazemiz de böyle olmalı, binlerce alternatifi bünyesinde barındırmalıdır. Öyleyse: 'ya bu, ya o' veya 'iyi-kötü' veya "doğru-yanlış" gibi sadece iki kutuplu, klasik ve kendi içine kapanıp kendini boğan düşünce sistemini terk etmeli; grinin her tonundaki düşünce renklerini kucaklayan geniş bir ufuk kazanmalıyız." tavsiyesine uymak istediğinizde, öncelikle yapmanız gereken iki şey ne olabilir?

SORU
,52 **AŞIRI CİDDİYİZ**

Her şeyi ciddiye aldığımız için çok ciddi bir millete döndüğümüz söyleniyorsa; en hayati konuların üzerine dahi espiyle gitmek, örneğin terör veya kapkaç fıkraları anlatabilmek toplumsal ruh sağlığımıza katkıda bulunabilir mi?

SORU

,53 HAYATIN SENARİSTİ OLMAK

Yaşam bir oyun ve bu oyunun kurallarını biz koyup, oyunu kendi irademizle oynuyorsak; çok sayıda dram ve trajedi oynamayı komediye yeğlememizin arkasındaki sebepler sizce psikolojik midir, ekonomik mi?

SORU

,54 KISIR EĞİTİM

"Ya, bırak şimdi, başımıza icat çıkarma!" diye diye yetiştirdiğimiz kuşaklar büyükleri dinleyip hiçbir icat yapmadılar." sözündeki ironi eğitimin teorik olması yanında diğer hangi yanlışlıklarına işaret ediyor?

SORU

,55 ULUSAL EĞİTİM APARTMANLARI

Birbirini tanımayan komşuların birlikte yaşadığı soğuk mekânlara dönüşmüş olan apartmanları sadece bacalarından duman tüken binalar olarak bırakmaktansa, apartman sakinlerinin sık sık toplandığı ve birbirinin kafasından soru işareti şeklinde dumanlar çıkarabildiği birer eğitim binasına dönüştürmek için sizce atılması gereken ilk üç adım neler olmalıdır?

SORU

,56 ÇOCUK TOPLUM

Bu ulusu, "Hazırlanmış cevaplarla yetiştirilmiş çocuk bir toplum." olarak tanımlayan bir genç bayan yazarın böylesine yürekli konuşabilmesinin arkasında bilgi birikimi yanında başka hangi destekler olabilir?

SORU

,57 OKSİJEN VE PATENT

"Türkiye'nin -Batı ile karşılaştırıldığında- çok düşük oranda patent başvurusu yapmasının kökeninde yatan sebeplerden

biri de beyin fonksiyonlarını körelten yatak odalarının havasızlığıdır.” saptamasına katılıyor musunuz?

SORU
,58 **BEĞENİ VE BECERİ**

“Marifet iltifata tâbidir; iltifat yoksa marifet zâyidir” sözündeki ana fikrin halk ve devlet tarafından uygulanması hâlinde, sizce bu ülkede yaratıcılık oranı yükselir mi, neden?

SORU
,59 **HAYALLERİN TAVANI**

İnsanın erişebileceğine inandığı en üst nokta, onun cam tavanı ise ve kişinin cam tavanı hayallerinin tavan yüksekliğini simgeliyorsa, “İnsan inandığına denktir.” demek, sizce doğru bir saptama olur mu?

SORU
,60 **CİNSEL TABULAR**

“Cinsel etkinliği aslında hep kadınlar başlatır, erkekler bitirir; fakat erkeğin zorla başlattığı cinsel etkinliğe tecavüz denir. oysa hiçbir erkek hayvan ırza geçmeyi bilmez.” sözleri sizi rahatsız ediyorsa, sebeplerini kendi kendinize açıklayabilir misiniz?

SORU
,61 **NAMUSLULUK**

“Namussuz olduğunu biliyordu; ama hiç kimse ona karşı bu sıfatı kullanmadığı için kendini namuslular sınıfından sayıyordu.” ifadesindeki anafikre göre, “Bireyin namuslu veya namussuz olmasında toplumun bireye karşı tavrı belirleyici rol oynar.” saptaması sizce doğru mudur?

SORU

,62 KALKINMANIN SIRRI

"Bir insanın veya bir ulusun kalkınıp refaha kavuşması için en asil ve en yararlı yöntem, yaratıcılığı geliştiren eğitime, bilime ve sanata her şeyden çok daha fazla para, zaman ve enerji ayırma yöntemidir." saptamasını neden doğru/yanlış buluyorsunuz?

SORU

,63 AYNI TAS AYNI HAMAM

Örümceklerin ağlarını nasıl yaptıklarını öğretenlerin bol olduğu bir toplumda, size kendi örebileceğiniz şeylerin keşfiyle uğraşmayı öğreten bir öğretmeniniz veya yakınınız olmadı ise, bu eğitimi şimdi almayı istediğinizde başvurabileceğiniz bir yer biliyor musunuz?

SORU

,64 BİLGİ CESARETTİR

En az bildiğimiz şeyler bizi korkutmaya en elverişli olanlar ise, bilgi düzeyimiz arttıkça korkularımız azalır mı?

SORU

,65 BAŞARININ ³ KOŞULU

"Bir amaca bağlanmayan ruh, yolunu kaybeder; çünkü her yerde olmak hiçbir yerde olmamaktır." saptamasındaki öneri, sizce insanları başarıya götüren a- disiplinden şaşmamak, b- köle gibi çalışmak, c- belirlenen hedeften şaşmamak, gibi üç şeyden birini mi anlatıyor?

SORU

,66 SORUN HARİTASI

"Haritası çıkarılmamış sorunların çözümlerine varmak olanaksızdır." sözü size hangi eksikliğinizi anımsatıyor?

SORU

,67 GELENEK LEKELERİ

"Gelenek lekeleri ile lekeleyip ruh sağlıklarını bozduğumuz nesillerin kuracağı hiçbir düzen sağlıklı çalışamaz." görüşü doğru ise, çocukların ruh ve beden sağlıklarını korumak için hangi zararlı geleneklerden vazgeçmeliyiz?

SORU

,68 BAŞARI CELLATLIĞI

"Bu ülkede hiçbir başarı cezasız kalmaz." sözündeki ironi hangi irrasyonel düşünceye atıfta bulunuyor?

SORU

,69 UMUT ÇEKİRDEĞİ

"Niyet umudun çekirdeğidir, endişe ise çaresizliğin." özdeyişi zihninizde başarı konusunda hangi çağrışımları yapıyor?

SORU

,70 ENGELLER FIRSATTIR

"Her engel, yaşam koşullarınızı daha da iyileştirecek bir fırsattır." sözü sizce doğru mudur, sadece retorik midir, yoksa abes midir?

SORU

,71 RÜZGAR VE YÖN

"Rüzgar, yönü olmayan kişinin işine yaramaz." ise, yönü olan kişinin işine rüzgar kadar yarayacak ne vardır?

SORU

,72 ŞARTLANMIŞLIK

"İnsanlar şartlandıkları statüyü savunur ve korurlar." düşüncesine bir örnek verebilir misiniz?

SORU
,73 **HER SANİYE DEĞİŞEN EVREN**

Evren sürekli genişliyor ve her ân değişiyor ise ve değişmeyen tek şey değişim olduğuna göre, "Ben 30 yıl önce ne idiysem, hâlâ aynıyım!" diye böbürlenene statik insanlar gerçek gerçiler değil midirler?

SORU
,74 **KENDİN OL**

"Akrep üreten ve akrepleşen biri olmamak için kendiniz olarak kalmanız yeter." tavsiyesi sizce içi boş bir söylem mi, yoksa önemli bir ders mi veriyor?

SORU
,75 **GÖRECELİ DEĞİŞİM**

"Değişen hayattır aslında, insan hayatı, domatesin tadı değil." cümlesinin satır aralarında anlatılan şey nedir?

SORU
,76 **BİLGİ VE AKIL**

"Başkalarının bilgisini öğrenerek bilgin olabiliriz; ama başkalarının aklıyla akıllı olamayız. Öyleyse.." ne?.

SORU
,77 **HER TARİF BİR TAHRİFTİR**

Bir doğru, ağızdan ağza birkaç kez dolaştıktan sonra bir yanlış veya bir başka şeye dönüşüyorsa; doğruyu sadece yazılı veya test edilebilir bilimsel gerçeklerde aramak en akılcı yöntem midir, değil midir?

SORU
,78 **HAYAT VE ROMAN**

Her yaşam bir roman ise; siz romanınızın uzun olmasını mı istersiniz, yoksa kısa ama insanlığa çok yararlı olmasını mı?

SORU

^{,79} **YETENEK İSRAFI**

"Bir insana kendi değerini kazandırmak yetmez; kişiye evrensel değerini de yüklemek gerekir." sözü yüzyıllardır keşfedilmeden yok olan yeteneklerimiz için kalbinizde bir acı hissettiriyor mu; hissettiriyorsa, bu kaybı hangi yollarla en aza indirmeyi düşünüyorsunuz?

SORU

^{,80} **ATEŞİN PATENTİ**

"Ateşi bulan ilk toplum, ateşi bulamayan diğer bütün toplumlara karşı bir üstünlük sağlamıştır." sözündeki gerçeği günümüze uygulayın lütfen. Örneğin, vatandaşlarının her gün yüz binlerce patent aldığı bir ülkenin diğerlerine olan üstünlüğünü düşünün. Sizce, sadece bunu düşünmek ülkemizin durumunu açıklamıyor mu?

SORU

^{,81} **GELİŞMİŞLİK ŞAMPİYONASI**

"Türkiye hâlâ ikinci ligde top koşturan bir ülke konumunda. Tesisleri yeterli, sahası geniş, taraftarı bol; ama oyunu kötü oynuyor." saptamasındaki oyunu iyi oynaması ve şampiyon olup birinci ligde top koşturması için Türkiye'nin sizce yapması gereken yaşamsal iki hamle ne olmalıdır?

SORU

^{,82} **NEOTENY**

Homo florensiensis ve *Neoteny* kavramlarının anlamını bilmiyorsanız, bundan, bilim insanlarının kavram dünyalarının ne denli zengin olduğunu ve bilimin kaç dala ayrıldığını da tahmin edemezsiniz anlamı çıkar mı, çıkmaz mı?

DUYGULAR VE PSİKOLOJİ HAKKINDA

SORU ,83 **ACILARIN GÜCÜ**

"Bazen acıyı anlatmak, onu yaşadığımız anda hissettiğimizden daha fazla acı verir; ama acılar onların çekildiği zamanlara ölümsüzlük kazandırır." düşüncesi doğru olabilir; fakat bu doğruyu öğrenmiş olmak bize nasıl bir fayda sağlayabilir?

SORU ,84 **ACILARIN STRATEJİSİ** **İSTIRABIN HESABI**

"Herkes tutturmuş bir ekonomi stratejisi, bir borsa hesabı. Televizyon ekranlarını ruhsuzluğun penceresine dönüştürdünüz be!" söylemi, sizce dünyada çekilen acıların ve ıstırapın matematiğinden söz edilmesini mi istiyor, yoksa duygulara önem vermeyen iş dünyasının ruhsuzluğundan mı?

SORU ,85 **KARŞILIKSIZ DUYGULAR**

"Merhamet, acı çekmeyi haklı gösteren bir duygu olduğuna göre, merhamet olmasaydı acı da olmayacaktı; çünkü karşılıksız bir duygu yaşayamaz." önermesini ortaya çıkaran muhakeme zincirindeki en zayıf halka nerededir?

SORU ,86 **YEDİ CANLI ACILAR**

"Çekilmiş acılar ölümsüzdür." sözündeki acıların ölmemesi, yani yaşamını sürdürmesi sizce nasıl gerçekleşiyor?

SORU ,87 **ACI PARADOKSU**

"Zevkin kaynaklarında öyle bir acılık var ki, dilimiz yandıkça giderek daha az tat aldığımız için daha fazla acı istiyoruz." söylemindeki paradoks size ne anlatıyor?

SORU
,88 **ACIYA BAĞIŞIKLIK**

"Acıya bağışık olanlar asla yüksek dozlu mutluluğu yakalayamazlar." sözünde hangi olumsuz kişilik özelliği anlatılmaktadır?

SORU
,89 **MUTSUZLUĞUN ASIL NEDENİ**

"Mutluluk arayışı mutsuzluğun temel kaynaklarından biridir." sözüne neden katılıyorsunuz?

SORU
,90 **HİSSİZ DUYGU OLMAZ**

"His: herhangi bir şeye karşı zihinde veya bedende oluşan ve yoğunluğu yüksek olmayan bir duygusal tepkinin farkına varma işidir. Duygu ise, farkına varılan bir hissin kuvvetlenerek, bilinçte ve bedende genel bir uyarılmışlık hâli oluşturmastır." tanımlarına göre 'acıma' bir his midir, duygu mu?

SORU
,91 **DUYGULARIN YANKI SİSTEMİ**

"Her şey karşılıklıdır." sözü sadece maddî ilişkiler için mi geçerlidir, yoksa tüm duygusal alışverişlerimiz de mi karşılıklıdır?

SORU
,92 **AFFEDİCİLİK VE HOŞGÖRÜ**

Duygusal unutma affetmenin ilk basamağı ise, hoşgörünün ilk basamağı ne olabilir?

SORU
,93 **TOPLUM VİCDANI**

"Toplum vicdanı ekonomiden soyutlanamaz." sözünde, cüzdan ve vicdan arasında nasıl bir ilişki olduğu ima ediliyor?

SORU

,94 AZALAN VİCDAN

"Vıcdan... İşte beni bir ömür boyu mutsuz yaşatan o içgüdü. Onunla cebelleşmekten, onu tatmine çalışmaktan başka bir iş yapmadım ben." diyen kişilerin giderek azalıyor olmasına yol açan  sebep sayabilir misiniz?

SORU

,95 GÖNÜL BORCU

Sahip olduğumuz şeyleri sadece kendi çabamızla elde etmediğimize göre, bizi bu durumlara getirenlere karşı madden borçluluk duymasak bile, minnet duymak, sizce bu çağın modern insanını neden rahatsız ediyor olabilir?

SORU

,96 DUYGULARIN KİMYASI

"İnsanları birbirine bağlayan çoğu duyguların kimyası bozuktur." düşüncesi sizce hangi duygulardan söz ediyor?

SORU

,97 SERTLİK ZORDUR

Sert görünmek için 72, gülümsemek için 14 yüz kaçı kullandığımıza göre, kolay olanı seçmek daha avantajlı değil midir?

SORU

,98 HANGİ PATİ

"plecek eli ısırın adamlarla düşüp kalkıyorsan, yarın parmağın koptuğunda bu sözlerimi hatırlarsın." ifadesini kullanan kişinin karşı tarafla kuramadığı duygusal köprüye ne ad verilir?

SORU

,99 AşINAN SEVGİLER

Sizce sevgi niçin zamanaşımına uğrar, uğramazsa neden?

SORU
,100 DUYGUSAL ZEKÂ

“Duygusal zekâ: doğru yerde, doğru zamanda, doğru kişiye veya olaya karşı, doğru miktarda, doğru duyguyu gösterebilme yeteneğidir.” olduğuna göre, duygusal olduğu söylenen Türk Milleti’nin duygusal zekâsına yüz üzerinden kaç puan verirsiniz?

ZİYAN OLAN ACILAR

Bir  m r boyu çektiğimiz acıların ziyan olmaması ve yeni acılar çekmemek için bazı çabalar göstermek sizce i e yarayabilir mi?

SORU ,102 A K ATEŞİ

"A k, gençleri erken yaşta k z k z yakıyor ki, ileri ya lardaki büyük acılara karşı direnç kazansınlar." diye mi acaba?

SORU ,103 A K TERZİSİ

A k, birinin yüreğindeki sevgisini başka birine giydirmesi olduğuna göre, acaba  şıklar acemi terziler oldukları için mi çağımızdaki tüm  şklar defolu?

SORU ,104 GERÇEK A K

"Gerçek  şk, Leyla veya Mecnun'da bütün insanlığı sevmektir." sözü doğru ise, sadece Leyla'ya  şık olmak yalancı  şkı mıdır?

SORU ,105 A K VE ZAVALLILIK

"A k: bir sesli, iki sessiz ve iki zavallıdan oluşan bir sözcük." ise, sizce insanlar neden zavallı duruma düşmek için onca çaba gösteriler?

SORU ,106 GÜZEL A KI  C  GÖRMEK

Çağımızda birçok erkekte neden filofobi ve ven strafobi gelişmiştir?

SORU

,107 **CİNSEL TABULAR**

"İnsanları evleninceye kadar cinsel baskı altında tutan ağır toplum yasaları, zaten bedensel baskı ile çevresel baskı arasında sıkışan bireyin yaratıcılığını engellemekte ve '*Oedipus Kompleksi*' denen bir psikolojik hastalığa yol açmaktadır." bilimsel görüşüne, "Her cinsel tabuyu evrensel kılan bir etik geliştiren toplumlarda 'erken evlendirme' geleneği mutlaka gelişmiştir" saptaması eklenince, sizce o toplumun gençleri ve dolayısıyla geleceği hakkında yapılacak en kolay tahmin ne olabilir?

SORU

,108 **YASAK ARZU DOĞURUR**

"Cinsel dürtülerine ve temel içgüdülerine sürekli olarak ket vurmak zorunda bırakılan bireyler -yasaklar arzu doğurduğu için- sürekli olarak suç işledikleri duygusuyla yaşar, dolayısıyla sarsılmaz bir özgüven geliştiremezler." gerçeği sizce bu ülkeye neler kaybettirdi ve daha neler kaybettirecek?

SORU

,109 **İTMEK İTİLMEK DENKLEMİ**

"İtilmek herkese ağır geldiği için bilinçaltına bir tür hesaplaşma duygusu yerleştirir, itmekse üstünlük duygusu." cümlesindeki hesaplaşma güdüsünün giderek arttığı bir toplumda sizce hangi duygular gerilemeye başlar?

SORU

,110 **KÖTÜLÜK BİLMEMEK**

Kötülüğü bilmemek ile kötülüğü istememek arasındaki farkın farkında mısınız?

SORU
,111 **BANA MUTSUZLUK GEREK**

Mutlu olmak için illa ki bir mutsuzluğu yaşamak mı gerekir, yoksa bu saptama böylesi durumların varlığını anlatmak için kullanılan büyük bir abartı mıdır?

SORU
,112 **ZITLILIKLARIN SIRRI**

"Antik tanrılardan biri haz ve elemi birleştirip karıştırmak istemiş, bunu başaramayınca, bari şunları kuyruklarından bir-birine bağlayayım, demiş." cümlesinin ana fikri sizin duygusal deneyimleriniz ile örtüşüyor mu?

SORU
,113 **HER YERDE AŞK**

"Aşkın bilimi olamaz; çünkü şimdiye dek hiçbir teoriye sığdıramamıştır." saptamasına ilaveten şimdiye dek aşkı anlatmaya çalışan milyonlarca aşk şiiri ve romanı yazılmış olması, sizce aşkın göreceli olduğunu mu, yoksa tanımsızlığını mı gösterir?

SORU
,114 **PLÂTONİK AŞK ENFLASYONU**

"İnternetteki sohbet programları sayesinde kurulan sanal ilişkilerle pek çok evli erkek ve evli kadın tanımadıkları insanlarla plâtonik aşklar yaşamaya başladı." cümlesindeki gerçek sizce hangi sosyal dokuyu bozacaktır?

SORU
,115 **KOCASINA YÜZDE KIRK BEŞ SAHİP KADINLAR**

"Bir kadın kocasının ancak yüzde kırk beşine sahip olabilir." sözü size ne anlatıyor: erkeğin yüzde elli beş oranında cinsel bağımsızlığı olduğunu mu veya kadınların kocaları yerine bilmeden futbolla evlendiklerini mi, yoksa kadınlar tarafından en çok kullanılan doğum kontrol yönteminin başağrısı olması gibi, kadınların çok bilinmeyen bir kişilik özelliğini mi?

SORU
,116 **ERKEK VE KADIN YUMURTALARI**

"Kadın ayda bir yumurta üretebildiği için yumurtasına çok değer verir; oysa erkek her gün yüz milyonlarca sperm ürettiği için onlara tükürük kadar değer vermez.." saptamasından yola çıkarak, kadınların daha seçici olmaları hakkında neler söyleyebilirsiniz?

SORU
,117 **HANGİ ÜÇ ŞEYDEN ŞİKÂyetÇİYİZ**

Sizce dünya kurulduğundan bu yana insanlar en fazla hangi üç şeyden yakınmışlardır?

SORU
,118 **KENDİNİ SATAN KİTAP**

"İyi bir kitap kendini sonuna kadar okutur; ayrıca okuduğumuzda kendimizi birdenbire aydınlanmış hisseder, dünyaya başka bir gözle bakıp bir uyanış yaşarız." saptamasına uymayan veya yarısını okuduktan sonra terk ettiğiniz kitapların kendilerini size satın aldıran psikolojik nedenlerinden ikisini sayabilir misiniz?

SORU
,119 **FREUD VE MARX**

Sigmund Freud, Marx'tan önce doğsaydı ve Marx "id, ego, süper ego" gibi kavramları öğrenmiş olsaydı, sizce "*Homo bencilus*" diyebileceğimiz insansoyunun Komünizm'e razı olamayacağını anlar ve Kapital'i yazmaktan vazgeçer miydi?

SORU
,120 **GÜVENLİK PSİKOLOJİSİ**

Jandarma ve polisin aslî görevi suçların işlenmesini önlemek ise, sayıları giderek artan suçluları ve suç örgütlerini genellikle yakalamakla uğraşıp yıpranan güvenlik güçlerinin ruh sağlıkları, bu mücadeleyi azimle ve istekle sürdürecekt kadar yerinde midir acaba?

SORU
,121 **DOLAR MİLYARDERLERİ**

"Ne hikmetse. dolar milyarderi olan herkes başlıyor hayır işleriyle uğraşmaya!." saptamasından çıkan sonuçlardan birine göre, insanlar belli bir doyuma ulaşınca, kendilerini güvencede hissedip servetlerinin bir kısmını, sömürdükleri ve sömürülen insanlara geri vermek ve böylece bir vicdanî rahatlatma duymak istiyorlar. sizce bir diğer sonuç ne olabilir?

SORU
,122 **FOTOĞRAFLARIMIZ**

"İnsanlar neden kendi fotoğraflarını da sevdikleri insanların fotoğrafları gibi saklar, hatta çirkin çıkanlarını hemen imha ederler?" sorusu ile Narsisizm arasındaki bağlantıyı açıklayabilir misiniz?

SORU
,123 **YALANCININ GÖZÜ**

"Kaba bir tanımla, beynimizin sağ yarıküresi somut gerçeklerle, sol yarıküresi ise kurgusal ve hayalî şeylerle uğraşır; ayrıca sol beyin vücudun sağını, sağ beyinse solunu kontrol eder." bilgisine göre, sizce sorulan bir soruya yanıt vermeden önce gözünü sol yukarıya dikip düşünen biri yalan mı söyleyecektir, doğruyu mu?

SORU
,124 **KÜRESEL BAŞARI**

"Başarının klasik tanımında insanların topluma ne sunduğuyla ilgili değerler yer alırdı; bu çağın benmerkezli tüketim ideolojisi ise, başarıyı insanın kendine ne sunduğuna bağlı olarak tanımlıyor." saptamasındaki gidişi değiştirmek mi gerekir, yoksa böylesi daha mı iyi?

SORU

,125 **KİRLİ TIRNAKLAR**

"Yaratıcı insan hem dış doğayı, hem kendi iç doğasını fethetmek için çalışmadan edemez; asalak insan ise diğer insanları fethetmeden edemez." görüşü sizce hangi şıkkı destekliyor, a- insanların kirli tırnakları yaratıcılıkları hakkında bize büyük bir ipucu verir, b- yüzlerindeki hırs ifadesi?

SORU

,126 **BİR BEN VARDIR BENDEN İÇERU**

"İnsanın kendini düşünmesi olumsuz bir eylem değildir; çünkü ben olmadan, biz olmaz; o nedenle ben'i biz'e feda etmek lazımdır; zira ben'den içeru bir Ben vardır." görüşü, sizce sadece felsefî bir görüş müdür, bir inanış biçimi midir, yoksa hakikati anlatan bir derinliğin ifadesi midir?

SORU

,127 **DEPRESYON**

Son yıllarda, depresyona giren insanların sayılarında aşırı bir artış olması, "Acaba depresyon bulaşıcı mı?" sorusunu akla getiriyor. Sizce de bulaşıcı mı?

SORU

,128 **UMUT VE KORKU OYUNU**

"İnsanlar hayat oyununu umutlarına göre yazar, korkularına göre sahnelerler." düşüncesi size insan psikolojisi hakkında ne anlatıyor?

İNANÇ VE ADALET ÜZERİNE

SORU
,129 **DİN VE DİNDARLIK**

"Gerçek dinî deneyimleri yaşamamanın önündeki en büyük engel din kurumları ve onların dayatmalarıdır." sözü sizce hangi gerçeğe ışık tutuyor?

SORU
,130 **İNANÇ VE MANTIK**

"Mantık inancı değiştirebilseydi, tüm mantıklı insanlar aynı inançta olurdu." sözünü doğruluyorsanız, sizce inançlar neyle veya nasıl değişir?

SORU
,131 **İNANACAK KADAR ZEKİ**

"Bir Yaratıcı'ya inanacak kadar zekiyim." diyen kişi sizce zekâ ile inanç arasında nasıl bir köprü kurmuş olabilir?

SORU
,132 **MARKSİZM VE İSLÂM**

Karl Marx'a mal edilen Marksizm, aslında, içinden Tanrı inancı çıkarılmış İslâm'ın taklidi midir, değil midir?

SORU
,133 **KIBLE FARKI**

"Bir ülke halkının kiblesi Mekke olduğu halde, o halktan oluşan devletin kiblesi Brüksel olursa, o toplum kiblesiz sayılır." sözünün doğruluk payı sizce yüzde kaç olabilir, neden?

SORU
,134 **MANTIKLI YANILIŞLAR**

"Namaz, insanın Tanrı'sıyla özel sohbeti olduğu için toplu namaz diye bir şey olamaz; çünkü herkes kendi namazını

kılar.” sözü mantıklı görünüyorsa, bu durum, “Her mantıklı düşünce doğru değildir.” sözünü destekler mi?

SORU

,135 **TİN^{VE} RUH**

“Biyolojik bedenimiz bize doğuştan verilmiştir, değiştiremeyiz; ama psiko-sosyal yönümüzü toplum yaratır. bu yönümüze ‘tin’ denir ve genellikle ruh ile karıştırılır. oysa ruh, Tanrısal nefes olarak tanımlanabilir.” açıklamasına göre, toplumsal ruh ve Tanrısal ruh diye iki ruhlu olduğumuz ortaya çıkıyor. katılıyor musunuz?

SORU

,136 **BEDENİN KADERİ**

“Anatominin kaderinizdir.” sözüne yüzde kaç katılıyorsunuz, neden?

SORU

,137 **TANRI^{İNSAN} EVREN**

“Günümüz bilimine göre ‘Tanrı-insan-evren’ üçlüsü, bir üçgenin köşeleri gibi birbirlerinden ayrı ve kopuk değildir; bir daire ve merkezde duran bir nokta gibidirler: dairenin çapını sıfıra götürürseniz nokta oluşur. Yani daire çokluğu simgeler, nokta ise tekliği ve her ikisi de aynı yapıda olup birbirlerinin farklı boyutlardaki görüntüsüdür.” ne dersiniz?

SORU

,138 **MEKÂNSIZ TANRI**

Tanrı bu görkemli kâinatın içinde mi, dışında mı. içindeyse, sonsuz büyüklüğü ile bu sonlu, ama genişlemekte olan kâinata nasıl sığıyor; dışındaysa, nasıl oluyor da bize hem şah damarımızdan daha yakın oluyor, hem de her yerde olabiliyor?

SORU

,139 **BEN O'YUM**

"Ben O'yum, O'nu seven / O benim, O'na âşık / Biz aynı bedende iki ruhuz / O beni görür, Ben O'nu / O'nu gören ikimizi görür." diyen Hallac-ı Mansur sizce neden asılarak, parçalanarak öldürüldü?

SORU

,140 **DİN SANAT BİLİM**

"Tüm dinler, güzel sanatlar ve bilim aynı ağacın dalları gibi aynı ilham kaynağından gelen oluşumlardır. Bu üç dal, insanı yüceltir ve sadece fiziksel bir varlık olmaktan kurtarıp mutlak özgürlüğe kavuşturur." diyen bir dehanın sözlerine kulak verilsen, sizce dünyadaki milletler şimdi bu kadar bölünmüş ve birbirine düşman olur muydu?

SORU

,141 **İRADELİ ÖZNE**

"Her şey faildir, fiil işler, öznedir ve iradelidir." düşüncesi sizce hangi inanç ekolüne aittir?

SORU

,142 **ELMAYI DÜŞÜNMEYE DAVET**

"Hakikat ile gerçek arasındaki fark; bir kavramı bilmekle, bir şeyin kendisini bilmek arasındaki fark gibidir. aradaki perdeyi kavramlar veya sözcükler yaratır." düşüncesine, "Bir elmayı yalamak bir şey, çiğnemek bir başka şeydir." örneğini vermek sizce uygun düşer mi?

SORU

,143 **DAİRESEL DÖNÜŞLER**

"Dairesel hareket kürelerin ve semanın hareketidir. şöyle bir bakın evrene. her şey küresel, her şey durmadan dönüyor. çünkü dairesele hareketle erginliğe varılır, doğrusal hareketle değil." içgörüsü ile Mevlâî semazenlerin dönüşleri arasında sizce bir bağlantı var mı?

SORU

,144 **EKSEN BENZERLİĞİ**

"Semazenlerin dönerken eğdikleri başlarının açısı, dünya eksenindeki 23 derece 27 dakikalık eğime şaşılacak derecede benziyor: başlarını 23 derece yana eğince, iç kulaktaki 3 adet yarım daire kanalı, aynı anda eşit derecede uyarılıyor; uyarılan bu kanallar sayesinde dönme etkisi nötralize ediliyor ve baş dönmüyor." açıklaması, size, dünyanın düz bir tepsi biçiminde olduğu hayal edilen bir çağda dönmeye başlayan Mevlânâ hakkında ne anlatıyor?

SORU

,145 **SADIR** ^{VE} **SATIR**

"Kendin ol, satırdan değil, sadırdan konuş." cümlesindeki derin anlamı çıkarmak için 'sadır' sözcüğünün mânâsını bilmek niçin yeterli olmayabilir?

SORU

,146 **DOĞAMIZA KARŞI ÇIKMAK**

"İnsan doğası orman kanunlarınca yaşamak ister; fakat insanlık onuru bu kanunlara karşı çıktıkça yücelir." görüşüne yüzde kaç katılıyorsunuz?

SORU

,147 **MAZOŞİST DOĞA**

"Doğa bu kadar akıllı olduğuna göre; neden kendisini yok edecek olan insanların ürettikleri nükleer silahlara veya kimyasallara izin veriyor?" sorusuna göre, sizce doğa sadist mi, yoksa intihara meyilli bir mazoşist mi?

SORU

,148 **ŞÜPHECİ** ^{VE} **YORUMCU Kafa**

"Akıl, şüpheci ve yorumcu olabildiği ölçüde derin düşünebilir." düşüncesi bazı kutsal metinlere ters düşüyorsa, bunun kabahati acaba tercüme ve tefsir yapanlarda olamaz mı?

SORU

,149 **TANRI** ^{VE} **KAOS**

"Tanrı sözcüğü, açıklanması ve anlaşılması çok zor olan bütün evrensel olayları ve karmaşık fenomenleri basite indirgeyen olağanüstü bir jokerdir." düşüncesi sizce neden doğru veya neden yanlıştır?

SORU

,150 **FELEK**

Kimdir bu, onca hakarete uğrayan ve adına "Felek" denen hayalî zat; bir varlık mıdır, yoksa sanal bir varlığın gölgesi midir, nedir?.

SORU

,151 **BAYRAK DİREĞİ VE MİNARE**

"Gelişmişlik düzeyi bayrak direkleri ve minarelerin yüksekliği ile ölçülmez." diyen birinin milliyetçi ve dindar olamayacağına hükmediyorsanız, bu yorumunuzun bazı önyargılardan kaynaklanıyor olabileceğine yüzde kaç ihtimal veriyorsunuz?

SORU

,152 **TÖVBE TÖVBE DEDİRTEN ŞEYLER**

"Size 'tövbe tövbe' dedirten üç şeyi sıralayın, inancınızın ne denli sağlam temellere oturduğunu söyleyeyim." diyen birini ciddiye almayan kişi sizce ne kaybeder, ne kazanır?

SORU

,153 **EVİRİM Mİ UYUM MU**

"Darwin'in aksine, biyolojik evrimle değişmiyoruz; kendimizi ve çevremizi eko sisteme uygun biçime sokarak, tüm canlılarla birlikte yaşamayı sağlıyoruz." görüşü sizce yüzde kaç doğrudur?

SORU

,154 **ZEKİ TASARIM**

"Yaprakların üst kısmı, şebnem tanelerini yuvarlayıp köküne doğru indirebilsin diye cilalıdır." saptaması size doğadaki zeki tasarım hakkında ne anlatıyor?

SORU

,155 **KADER VE BIG BANG**

Evrenin oluşumu teorilerinden en fazla kabul göreni Big Bang'e göre, "Evren 13-15 milyar yıl önce büyük bir patlamayla oluşmaya başladı." deniyorsa ve o patlamadan bu yana evren genişleyerek değişmeyi sürdürüyorsa; bu değişim-dönüşüm sürecinde evrenin ve bizim kaderimizle ilgili bütün ihtimaller var olduğuna göre, tüm evrenle birlikte insan soyunun da kaçınılmaz kaderi belirlenmiş oldu, diyebilir miyiz?

SORU

,156 **DOĞA VE MATEMATİK**

Aslanlarla kaplanlar kavga etmiyorlarsa ve bilim insanları bunun sebebini olasılık hesabına dayandırıyorlarsa, yani bükemeyeceğin veya zarar göreceğin bilekle dalaşma" prensibine uyduklarını söylüyorlarsa; bu hesap, doğada tüm canlıların genlerine kazınmış bir matematiksel sistemin varlığına işaret eder mi?

SORU

,157 **RUH LARIN MORGU**

İnsan öldükten sonra bedenden çıkan ruh acaba bir morgda mı tutuluyor, yoksa mahşere kadar bekleyeceği yerden dünyayı (ve evreni) gözetleyerek mi zaman geçiriyor?

SORU

,158 **KURBAN İSTE ME YEN TANRI**

"Bir babadan oğlunu kurban etmesini isteyen ses, Tanrı'nın sesi olabilir mi? diye soran düşünürü yargılamak yerine, kendi mutlak doğrularınızı yargılayın." sözünün gereğini yerine getirmek için kaç kez inandığınız bir şeyin doğruluğunu araştırdınız?

SORU

,159 **İMAN** ^{SEVGİ} **PARA**

Her şeyin aşırısı zarar, ortası karar ise, sürekli olarak daha fazlasını edinmeye çalıştığımız; ama fazlası zararlı olan üç şey nedir?

SORU

,160 **ÖZSEVERLİK** **İÇGÜDÜSÜ**

Mehmet Akif: "Beşerin taptığı bir kendisinin heykelidir." demekle, sözü "Hepimiz kendimizin âşığıyız." demeye getiriyorsa ve bu duyu bir içgüdü olarak herkeste ortaya çıkıyorsa, acaba Narsisizm genetik midir; genetikse, bu, Tanrı'nın işi değil midir; Tanrı'nın işi ise, insanları kendini beğenmişlikle suçlamak Tanrı'nın işini beğenmemek anlamına gelmez mi?

SORU

,161 **HUTBE** ^{VE} **FETVA**

Hutbe ile fetva arasındaki en belirgin iki fark hangileridir?

SORU

,162 **İLHAM** ^{VE} **VAHİY**

İlham ile vahiy arasındaki fark veya farklar nelerdir?

SORU

,163 **İSLÂM** ^{VE} **KAPİTALİZM**

İslâmiyet servete evet, sermayeciliğe hayır dediğine göre; bir İslâm ülkesinin, tamamen sermayecilik ve faizcilik üzerine kurulmuş olan Kapitalist sisteme geçmesi inançlarından vazgeçmesi anlamına gelir mi, gelmez mi?

SORU

,164 **ALIN** **TERİNİN DEĞERİ**

Faizciliğin İslâmiyet'te haram olması üzerinde sizce neden bu kadar önemle ısrar ediliyor?

SORU

,165 **MERİDYENSİZ İBADET**

"15 yıl sonra, bu ülkedeki tüm Cuma namazlarını kocaman bir televizyon ekranında görecek bir tek imam kıldıracaktır." öngörüsündeki görünmeyen büyük yanlışlık nedir?

SORU

,166 **ŞERİATÇI ABD**

"ABD de şeriatçı nesiller yetiştirmeye başlamış; bir Evanjelik rahip Hristiyan cihadını ve şeriatını öğreten bir kilise okulu açmış." haberini veren kişinin yaptığı basit mantık hatası nedir?

SORU

,167 **ABORİJİNLERİN BEYAZ TANRISI**

"Nedendir bilinmez; Avustralya'nın çikolata renkli yerlileri hayallerinde beyaz bir tanrı besliyorlar." çıkarımı kadar şaşırtıcı bir soru da şudur: Hz. Âdem ve Havva zenci miydi, beyaz mı, yoksa kızıl mı?

SORU

,168 **MUTLAK AVCISI**

"Mutlak avcısı" diye anılan bir insanın zihni sizce neyle işgal ediyor olabilir?

SORU

,169 **TABULARI YIKMAK**

"Tabuları ve dogmaları yıkmamanın da insan olmaya yakışan bir yüceliği vardır." sözüne göre hareket etmek, sizce de yüce bir davranış mıdır?

SORU

,170 **KÜRESEL ADALET**

Doğa-emek sömürsü, varsıl-yoksul dengesizliği, eğitim adaletsizliği, gücünün acımasızlığı, bireycilik, etik-ahlâk yoksun-

luğu, ırk ve cinsiyet ayrımcılığı, silahlanma, sermayecilik ve küreselleşme sancıları gibi insanlığın ortak sorunlarını çözecek bir "Evrensel Düşünce Kuruluşu"nda size görev verilecekmiş gibi, kendinizi veya çocuklarınızı yetiştirmiyorsanız, kurulacak yeni dünyada, size verildiği kadar "köfte"ye razı olmaya mecbur kalacağınızı öngörüyor musunuz?

SORU

,171 **ADALET YELPAZESİ**

Hukuk tabanı ile hukuk tavanı arasında kalan özgürlüklere verilen bir isim biliyor musunuz?

SORU

,172 **SPARTAKÜS TERAZİSİ**

Bir insanı kabaca "iyi" veya "kötü" olarak değerlendirmek yanlış ise, bir insanın olumlu yönlerini terazinin bir kefesine, olumsuz yönlerini diğer kefesine koyduktan sonra tartıp değerlendirmek daha doğru ve hakça olmaz mı?

SORU

,173 **HANTAL ADALET**

Şiddetin alternatifi hukuk ise ve hukukun işlemesi yıllar alıyorsa, üstelik hukuku işletenler bilgisayar çağına yüz çevirmişlerse, şiddetin çoğalıp kurumsallaşması adaleti ve mülkü yıkacak bir düzeye ulaşabilir mi, ulaşamaz mı?

SORU

,174 **KUSURSUZ, TARAFSIZ SAYISAL ADALET**

"Hâk, hukuk ve adaleti sağlamada kusursuz ve yüzde yüz tarafsız bir insan hiç olmadı ve olmayacak ise; en açık dille yazılmış anayasalar ve kanunlar dahi farklı yorumlara ve içtihatlarla yol açabiliyorsa; gerçek adaletin yanılsız ve hızlı işlemesi asla mümkün olamaz." saptamasına karşı uygulanabilir bir öneriniz var mı?

SORU

,175 **BİLGİ EDİNME HAKKI** **BİLDİRGESİ**

"Küreselleşme çağı, bileni bilmeyene oranla çok fazla ayrıcalıklı kılarak, bir tür adaletsizlik yaratıyor." düşüncesindeki haksızlığı ortadan kaldırmak için sizce bilgi edinme hakkı 'İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ne girmeli mi?

SORU

,176 **EŞİTLİK VE BİLGİ**

"Bilgi çağındaki gerçek eşitlik bilginin eşit olarak paylaşıldığı toplumlarda gerçekleşecektir." öngörüsünün iki önemli yanılığını sayabilir misiniz?

SORU

,177 **KİMLERİN KİYAMETİ**

"Güneşin çapı yeryüzü çapının 110 katı kadar; yüzey alanı dünyanın yüzey alanının 12 bin katı kadar; kütlesi yeryüzünün 333 bin katı kadar; hacmi dünyanın hacminin 1.306.000 katı kadar ve 5 milyar yıldan beri her bir saniyede 4,7 milyon ton kütle kaybediyor; üstelik yaklaşık beş milyar yıl daha böylece yanıp kendini tüketmeye devam edecek ve sonra dünyayı da yakıp yok edecek bir patlamayla değişip cüce bir yıldızla dönüşecek." verilerine göre bu durum kıyametimizin kopacağı anlamına gelecek ise ve hatta o zaman evrendeki diğer gezegenlerde yaşamayı başarmış insanlar olabileceğine göre; kıyamet denen şey aslında bu dünyada kalmayı sürdürecektir "ilkel" insanların kıyameti demek olmayacak mı?

SORU

,178 **DOĞANIN DEHASI**

"Tabiatın lâboratuvarlarına girmeyi başaran insan akli başat akıl değildir; esas akıl, insanın yaratıcı aklını kendi amaçları için kullanan doğanın dehasıdır." sözünün ana fikri sizce nedir?

YAŞAMIN İÇİNDEN

SORU ,179 **72 YIL SÜREN SATRANÇ OYUNU**

Yalnızlık bomboş bir tiyatrodaki tek kişilik bir oyun ve hayat 72 yıl süren bir satranç oyunu ise, hayatı ve perdeyi yalnız kapatmamak için yapacaklarınızın uzun erimli bir taslağını çıkardınız mı?

SORU ,180 **YAŞAMDAKİ OTOBÜS DURAKLARI**

Bir durağa gelecek otobüsün sizi nereye götüreceğini numarasına veya tabelâsına bakarak anladığınıza göre; atacağınız adımların sizi hayat yolundaki hangi durağa götüreceğini neyin tabelâsına bakarak anlayabilirsiniz?

SORU ,181 **YAŞA VE YAŞAT**

“Modern toplumlardaki insanlar, kendilerini giderek kuş kümesinde uçan kaz gibi hissetmeye başlıyorlar.” görüşündeki sosyal durumu yaratan şey, sizce insanların “Yaşa ve Yaşat” prensibine uygun yaşamamaları olabilir mi?

SORU ,182 **YAŞAMI HAFİFLETMEK**

“Hayatımızdaki önemli şeyler önemsizleştikçe, yaşamımız o derece hafifler ve kolaylaşır.” mı acaba?

SORU ,183 **BİZİ ÖLÜM YAŞAR**

“Biz hayata doğarız; ama ölüm bizi yaşar.” sözünün özü ne demek istiyor acaba?

SORU

,184 **AYRILIK**

"Nasıl ki ölüm hiç doğmamış olma konumuna geçiş değilse, ayrılık da hiç tanışmamış olma konumunun özelliklerini taşımaz." sözü size ne anlatıyor?

SORU

,185 **KORUMALI YAŞAMLAR**

"İnsanların çoğu, kötü şeyler hep başkalarının başına gelecekmiş gibi yaşıyorlar." düşüncesine karşın, "İnsanların sürekli olarak başlarına kötü bir şey gelecekmiş gibi yaşaması yanlıştır." düşüncesi de bir yanlışığa işaret ediyorsa, sizce bu işin doğrusu nedir?

SORU

,186 **MASKELİ YÜZLER**

Hangisi ile yaşamak daha kolay: yüzümüzden eksik olmayan güler yüzlü bir maskeyle mi, yoksa öz kişiliğimizi yansıtan şeffaf bir yüzle mi?

SORU

,187 **KONTROLLÜ YAŞAMIN YAŞAMDAN ÇALDIKLARI**

"Klimalar yüzünden doğru dürüst ne kışı ne yazı yaşayabiliyor, ne de mis kokulu serinliğini hissedebiliyoruz ilkbaharın; o yüzden bir sürü ruhsal ve fiziksel hastalıklara yakalanıyoruz." görüşüne yüzde kaç katılıyorsunuz, neden?

SORU

,188 **YAŞAMIN AMACI**

Sizce yaşamın amacı nedir; zaten ölecek olan insan neden dünyaya gelir?

SORU

,189 **YAŞAM ZİNCİRİ**

"Yaşam: deneyimlediğimiz her saniyenin özelliğine bağlı olarak gelişen ve göreceli fizik kanunlarıyla biçimlenen halkaların oluşturduğu zincirdir." diyen yazara katılıyor musunuz?

SORU

,190 **DAHA SIK MUTLULUK**

"Yaşamınızın senaristi ve yönetmeni kendiniz iseniz, mutluluk daha sıkça gelir." mi dersiniz, neden?

SORU

,191 **ÇARPARAK YOĞRULMAK**

İnsanlar birbirine çarparak mı yoğrulur veya insanlar birbirlerini mi belirler, yoksa hayatın yokuşlarını çıkarken taşlara çarpa çarpa mı insan olunur veyahut sizce adam gibi adam nasıl olunur?

SORU

,192 **DOST KUMBARASI**

"Ben dostlarımı kumbaraya para atar gibi teker teker biriktirdim; o nedenle kolay kazanılmış para gibi harcamam onları." prensibine sahip olmak ile olmamak arasındaki yaşamsal fark/lar ne/ler/dir?

SORU

,193 **DEĞERLER HİYERARŞİSİ**

"Yaşamınızı yöneten değerler hiyerarşisinde, en üst ve en alta yer alan iki değerli şeyi şimdiye dek tanımlamamışsanız, yaşamınızı başka şeyler yönetiyor demektir." varsayımındaki tanımlamayı hemen şimdi yapabilir misiniz?

SORU

,194 **MASKELERLE YAŞAMAK** ZORUNLUĞU

“Bugün yüzünüzde maskelerinizin hangisi takılı?” sorusunu, yemek yediğiniz bir lokantada âniden gelip soran birine - haklı olduğunu bile bile- ne yanıt verirdiniz?

SORU

,195 **TERSİ İÇİNDE**

“Yaşamda her şey tersini içinde taşıyor. ikisini de görmek için bir kenara çekilip gözlemek lazım.” özdeyişine uygun düşen gerçeklere iki örnek verebilir misiniz?

SORU

,196 **HAYATINIZIN YÜZDE KAÇI SİZİN**

“Yaşamınızda olup bitenlerin yüzde 10’u tamamen kontrolünüz dışında cereyan eder ve fakat kendi iradenizle yaşadığınız yüzde 90’ını da elinizde olmayan olayları kontrol altına almak için yaptığınız çabalar oluşturur. Demek ki özgür sandığımız irademiz, aslında dış koşullar ile yarı bağımsız bir ortakyaşam sürer.” savını doğrulamak veya çürütmek için, tüm yaşamınızı kısa metrajlı bir film gibi hayal ettiğinizde ne görüyorsunuz?

SORU

,197 **KİŞİYE ÖZEL HAYATLAR**

"Küresel sermaye medyası, kişiye özel yaşam biçimleri üretiyor ve kolayca tüketiriyor." saptaması, medyanın kaderimizle oynayacak kadar etkin olduğu anlamına mı geliyor?

SORU

,198 **SELÂMLAŞMA BİTİNCE**

"Birbirimize selâm verebildiğimiz bütünlük ortamını sağlayan ortak değerlerimiz hızla ve tehlikeli biçimde çözülüyor. bu durum kendini herkese hissettirdiğinde, ortaya çıkacak toplumsal ayrışma ve etnik kökenli mikro çözülme bizi parçalayıp çökertmez mi?" sorusuna yanıtınız 'evet' ise, yapılmaması gereken iki büyük hatayı tanımlayabilir misiniz?

SORU

,199 **SAADET^{sizlik} ZİNCİRİ**

"Herkes kendi enerjisini bir başkasını mutlu etmeye yöneltirse, kimse mutlu olamaz ve bu 'saadetsizlik zinciri' sonsuza dek devam edebilir." düşüncesi doğru ise; <mutlu ol ki örnek olasın>, <gül ki gülemeyenlere ibret olasın>, < bil ki bilmenin değerine emsal olasın> deyişlerindeki 'ayna olmak' yöntemini benimseyip uygulamak, toplumları gerçek anlamda daha sağlıklı, daha başarılı ve daha mutlu kılar mı, kılmaz mı?

SORU

,200 **YAŞAMI ISKALAMAK**

"Yolun sonuna bir an önce varmak için çılgınca koşarsak, yolda geçen her saniyeyi kaybeder; kaybettiğimiz, yok saydığımız, öldürdüğümüz zamanın hayatımızdan gittiğinin farkına dahi varmayız. oysa yolu yaşarsak, yolun keyfini çıkarırsak, o yolu yaşamımıza eklemiş oluruz." düşüncesi herkesin hoşuna gittiği hâlde, sizce neden kimsecikler bunu uygulamıyor?

SORU

,201 **YAŞAM SPEKTRUMU**

"Hayat denen olgu çok geniş bir spektruma sahiptir; bir hayvan türü hakkında doktora tezi hazırlamak hayatı tanımak demek değildir; sadece akademik bir faaliyetle irfana geçilmez; çünkü irfan, bilmekle ilgili bir şey değil, tanışık olmakla ilgilidir." cümlelerindeki derinliğin derinliğini anlamak için sizce ne yapmak gerekir?

SORU

,202 **ŞAH^{VE} PİYON**

"Oyun bittiğinde şah ve piyonlar aynı kutuya konurlar." cümlesindeki gizli anlamın yaşamdaki karşılığı nedir?

SORU

,203 **GELENEKLİLİK**

Geçmiş geri getiremiyor; fakat geçmişten bir tohumu bugünkü toprağa ekip bugünkü atmosferden beslenen bir çiçek yetiştirebiliyorsak, buna gericilik yerine, geleneklilik demek daha doğru olmaz mı?

SORU

,204 **KIRSAL DİRENÇ^{VE} METROPOL**

"Değişikliğin minimal olduğu ve her şeyin tahmin edilir biçimde geliştiği تنها bir köyde doğup büyümüş kişinin, yaşamdaki zorluklara ve tehlikelere karşı direnci, büyük bir kentte doğup büyüyen birinden daha fazladır." saptaması neden doğru veya yanlıştır?

SORU

,205 **ESKİ TOPRAK**

"Değişikliğin en az olduğu ve her şeyin tahmin edilir biçimde geliştiği تنها bir köyde doğup büyümüş kişinin yaşamdaki zorluklara ve tehlikelere karşı direnci, kentte doğup büyüyen birinden farklıdır." saptaması sizce "eski toprak" teriminin anlamına mı işaret ediyor, başka bir olguya mı?

SORU

,206 **KIRSAL ÇARESİZLİK**

"İnsan denen varlığın yüzyıllardır alışlageldiği bir biyolojik, zihinsel ve sosyal ritmi var; fakat dünya öylesine büyük bir süratle değişiyor ki, insanın adapte olması neredeyse olanaksız. bu çaresizliği en fazla hisseden kesim köylülerdir." çünkü..

SORU

,207 **KENTLİLEŞEN DÜŞÜNCELER** ^{İN HAZİN SONU}

"Akşam güneş battıktan sonra, şehirlielerin hazırladığı ve kent kültürünü yansıtan televizyon programlarını izlemekle vakit geçiren kırsal kesim insanının düşünceleri de kentleştikçe, köylü kendi köyünün toplumsal hafızası dışında düşünmeye başlıyor; ama kent hayatına uyum sağlayamayacağını bildiği için ya bun alıyor veya kente göç edip varoşlarda alt sınıf bir kentlinin kopyası olup çıkıyorlar." düşüncesi doğru ise, bu sosyal doku kargaşasını iyileştirecek bir reçeteniz var mı?

SORU

,208 **KARAMSARLIK** ^{VE} **ENDİŞE** ^{VE} **TELEZOFLAR**

"Aslında televizyonlarda konuşan telezoflar ve gazetelerde yazarlar çok karamsar tablolar çizmiyor, sadece endişelerini dile getiriyorlar; fakat onca endişe halkın ufkunu karartıyor." sizce de bu, doğru bir saptama mı?

SORU

,209 **YOKSUL GÜVENLİK**

İşlenen suçlar artık eski klasik suçlarla sınırlı olmadığına göre, örneğin İnternet ortamında bankalar soyuluyorsa, varoşlarda kirada oturan güvenlik güçlerine yeniden çağdaş bir eğitim verilmesi mi doğru ve çabuk netice verir; yoksa polis ve jandarmaya alınan yeni personelin bu eğitimi almış olması şartını koyduktan sonra, giren her kişi için bir eski görevlinin arka plâna veya klasik suçlarla mücadele birimlerine kaydırılması mı daha etkili olur?

SORU
,210 **VATAN SÖZLE SEVİLMEZ**

"Vazgeçtik dünya edebiyatını; kendi folkloru ile kendi edebiyatından 10 şairle 10 yazarı dahi sıralayamayacak kişilerin; "vatan, millet, bayrak, devlet" sevgisini kendi tekellerinde tutarak, tabuları ve dogmaları çimdikleyen yazarlara kükre-melerine." sizce ne demeli?

SORU
,211 **BAROMETRELİ KALEMLER**

Her mevsimin adamı denen tiplerin yazı yazdığı kalemlere ne isim verilir?

SORU
,212 **BATI YAKASININ HORTUMCULARI**

Neler oluyor; neden böylesine umutsuz, böylesine borçlu bir ülkenin böylesine hortumlanan ve böylesine hortumcu vatandaşlarına dönüştük?

SORU
,213 **CİNGÖZ MEDYA**

Medya kendine malzeme bulmada ve istediği yönde toplum mühendisliği yapmada hiç sıkıntı çekmiyorsa, kalitesiz malzemeyi yüksek fiyata satabilen tek iş kolu medyadır, diyebilir miyiz?

SORU
,214 **AVUKAT DOKTOR BANKA MÜDÜRÜ**

"Bu çağda herkesin bir doktor, bir avukat ve bir de banka müdürü dostu olmalıdır." sözünde adı geçen dostlara ek olarak bir gazeteciyi mi, yoksa bir milletvekilini mi katarsınız?

SORU
,215 **TARİHİN TEKERLEKLERİ**

"Tarihin tekerlekleri hep ileri gider: ne kozadan çıkan kelebekler bir daha kozaya döner, ne bugünkü dünya yarinkine benzer." düşüncesi sizce tarihin tekerrür edemeyeceğini mi anlatıyor, başka bir olguyu mu?

SORU
,216 DEĞİŞTİRİLEN GELECEĞİMİZ

Dünyanın geleceğine bilimsel, askerî ve teknolojik üstünlükleri sayesinde yön veren ulusların dış politikalarını değiştirmeleri, bizim ve çocuklarımızın geleceğini de değiştirecekleri anlamına geliyorsa, onlara kaderinizi teslim etmemek için ne gibi plân veya çabalarınız var?

KÜLTÜR VE SANAT ÜZERİNE

SORU
,217 DOĞA VE KÜLTÜR

"Kültür, doğaya müdahale ile başlamış ve icat edilen üretim araçlarının yarattığı birikimler sayesinde genişleyip evrimleşmiştir." cümlesindeki kültür tanımına ekleyecek bir fikriniz var mı?

SORU
,218 SANAT VE SANATÇI

"Sanatçı: içine ruh üflenmiş, eşsiz ve ölçülü zıtlıklardan oluşan eserler yaratan kişidir." tanımına uyan kaç sanatçı sayabilirsiniz?

SORU
,219 YARATICILIK VE SANAT

Kırk yaş altında yaratıcılık, kırk yaş üzerinde sanatçılık gelişiyorsa; ağız süt kokan gençlere "sanatçı" diyenler, bu yanı sıra sanatın içeriğini ve işlevini bilmediklerinden mi düşüyorlar, yoksa başka nedenler de mi var?

SORU
,220 SANAT VE TARİH

"Toplumsal refah ve huzur zirvede olduğunda, sanat da zirveye çıkıp yaygınlaşıyor ve her dalda çok üstün yapıtlar veriyor; ne var ki, acı ve sefalet dolu zamanlarda da ortaya çok değerli yapıtlar çıkıyor; ama çok az sayıda." saptamasında sanatın hangi önemli özelliğini görüyorsunuz?

SORU

,221 **MEZARDAKİ GÜR SESLER**

Sesleri mezarda daha gür çıkan insanlar kimlerdir?

SORU

,222 **YAZIN**

"Karşı koyamadığım bir dürtü, beni çevremdekilerin bilincinde olmadığı her şeyi ne pahasına olursa olsun açıklamaya, onların bilincine sunmaya itiyor." diyen kişinin mesleği ne olabilir?

SORU

,223 **SANATÇI KİMLİĞİ**

"Sanatçı, herkesin takip ettiği ortalama bir tutum içinde olan kişi değil, o tutumları değiştirmeye çabalayan ve onlarla oynayan kişidir." tanımındaki sanatçı portresine uyan bir ünlü kişi biliyorsanız, onun en beğendiğiniz özelliğini niçin beğendiğinizi açıklayabilir misiniz?

SORU

,224 **SANATSIZLIK SANCILARI**

Sanatın etkisi insan yaşamının bir döneminde mutlaka nur gibi parlayarak, insanı aydınlatıp ısıtıyorsa, bu ülkede kimse üşümediği için mi sanata ayrılan enerji, zaman ve para bu kadar yetersiz?

SORU

,225 **HEDİYE VE HEDİYECİ**

Hediye vereni, hediyeyi yaratan insandan daha fazla takdir etmek, sizce sığ düşünceye mi, emeğe verilen değer azalmasına mı, yoksa daha başka bir psikolojik olguya mı bir örnektir?

SORU

,226 **EDEBÎ İŞKENCE**

"Edebiyat bir meslek değil, baş belâsıdır." düşüncesindeki kişi sizce bir yazar mıdır, yoksa yayıncı mı?

SORU

,227 **SANAT VE OLASILIK**

"Sanat, gücünü yeryüzünde mevcut olan kesişme ihtimallerinden alır; fakat o ihtimallerden birinin size dokunması için güzellik ve estetik duygularınız gelişmiş olması gerekir." sözü sizin sanat tanımınızdan daha iyi değilse, sizinki nedir?

SORU

,228 **DÜŞÜNEN BİREYİN SANATI**

"Tiyatro sanatı, akli başında, düşünen ve varlığını sorgulayan bireyi var etmek için çalışır." tanımına uyan bir tiyatro eserini en son ne zaman izlediniz?

SORU

,229 **EMPATİ VE EDEBİYAT**

"Modern insanın ve edebiyatın sorunu ötekini anlayıp anlatmak yerine, kendini anlatmaktır." düşüncesine neden katılıyor veya katılmıyorsunuz?

SORU

,230 **KİMİN SANATI**

"Yazar, sadece kendine, hiçliğe veya boşluğa yazmalı; ama öylesine düğümlü ve asılı/askılı yazmalı ki, yazdıklarını kendisi bile unutmamalı." saptamasındaki yazma eylemi, "Sanat, sanat için değil, toplum içindir." sözüne ters mi düşüyor, uygun mu?

SORU

,231 **PARILTILI SANAT**

"Bir sanat eseri açıklayabildiğiniz kadar parıltılı, açıklayamadığınız kadar ışıksızdır." sözü, 'sanatın değeri izafidir' mi demek istiyor, başka bir şey mi?

SORU

,232 **SÖZÜN DEĞERİ**

Sözün çizdiği imgelerin değerinin, sözün kendi değerinden daha fazla olduğu sanat biçimine ne denir?

SORU

,233 **SİYASAL SANAT**

"Sanatı siyasî merkezle veya ideolojik odakla değerlendirmek yanlıştır. gerçek sanat özgür sanatçının, hatta iktidara karşı çıkan bilincin eseridir." tanımına uyan sanatı yaratmış bir yaşayan sanatçı biliyor musunuz?"

SORU

,234 **ŞİİRİN KOKUSU**

"Gerçek şiiri ancak kokusuyla tanıyabiliriz tıpkı kokmuş balığı taze balıktan ayırdığımız gibi; kötü şiirin kötü kokusu olur." saptaması doğru ise, sizce şiir kitaplarının çok az satması insanların bu kokuyu alamamalarından mıdır, yoksa başka nedenler mi vardır?

SORU

,235 **AKIL YARASI**

"Şiir aklın açtığı yaraları onarır." düşüncesine katılıyor musunuz, neden?

SORU

,236 **YARATICILIK ILIK HAVALARI SEVMEZ**

Bu başlık sizce çok önemli bir gerçeğe mi işaret ediyor, yoksa bir aforizma mı?

SORU

,237 **SAVAŞ^{VE} ROMAN**

"Savaş ve acı olmasaydı ne tarih varolurdu, ne destanlar, ne de romanlar." öyle mi?

SORU

,238 **ROMAN^{VE} DESTAN**

"Roman, kent kültürünün, destan kırsal kesimin üretimidir." sözündeki ayrımcılığı dillendiren kişi, sizce bir köylü mü, kasabalı mı, yoksa kentli midir?

SORU

,239

KÜLTÜR TÜKETİCİLERİ

"Bir toplum ithal ettiği ürünler gibi, ithal ettiği kültürel üretimleri tükettikçe, baskın dış kültürlerin etkisi altına girerek, kendi kültüründen ödün vermeye mecbur kalır." saptaması doğruysa; özkültürü korumanın yolu kültür üretmek ve kültür ihraç etmek olabilir mi; olabilirse, bunu en iyi başaran ülke(ler) sizce hangisi?

SORU
,240 **HAYATIN DAMARLARI**

"Nasıl ki bedenimizi yaşatan kan damarları varsa, sosyal hayatı da yaşatan damarlar vardır, örneğin sanat." saptamasına uyan örnekleri çoğaltabilir misiniz?

SORU
,241 **AKLIN LÂBORATUVARI**

"Kitaplar aklın lâboratuvarlarıdır." vurgusuyla anlatılmak istenen en belirgin olgu, "Deneyci akılı geliştiren şey kitaplardır." demek doğru olur mu?

SORU
,242 **KİTAP VE ERDEM**

"Kitap okumayan bir toplum rüşvetçiler, bedavacı kurnazlar, gaspçılar, kundakçılar, tetikçiler ve her türlü hortumcular üreten bir anarşi bataklığına dönüşür." saptamasındaki anafikre katılıyorsanız, daha fazla kitap okunması için neler yapmayı düşünüyorsunuz?

SORU
,243 **FİKİR İŞÇİSİ**

Bir fikir işçisi sizce ne iş yapar, bildiğiniz bir fikir işçisi var mı veya kendiniz öyle misiniz?

SORU
,244 **İMGE HURDALIĞI**

Başka ozanların kullandığı imgeleri aşırıp şiir yazan sözde şairlerin sözde şiirlerine "imge hurdalığı" demek sizce uygun bir tanım mıdır, neden?

SORU
,245 **ÇOK MİLATLI KÜLTÜRLER**

"Bir ulusu var eden tutkal o ulusun kültürüdür, üstelik kültürler öyle kolay oluşmuyor; o nedenle kültür devrimleri yeni kültürel milatlar yarattığı için 'milattan önceler' artar ve kültürel tutkalın kimyası bozulup ulusu zayıflatır." saptaması sizce dünyada en çok hangi uluslara uyuyor?

SORU

,246 **TOPLUMSAL HAFIZA**

Toplumun hafızasını ve birliğini canlı tutmak, müzelerle, sanat galerileriyle, kütüphanelerle, konferanslarla, anma günleriyle ve festivallerle oluyorsa, kendi toplumsal hafızanızın canlılığı hakkında kendinize kaç puan verirsiniz?

SORU

,247 **DUYARSIZLIK VE BARBARLIK**

Bilgisiz toplumlar cahil ise; dünyadaki haksızlıklara, sömürüye, açlığa ve savaşlara duyarsız kalan bilgili toplumlar nedir?

FELSEFE VE MANTIK ÜZERİNE

SORU,248 **ÜSTÜN DÜŞÜNCE**

"Sana yapılmasını istediğin şeyi başkasına yap." düşüncesi mi daha üstündür, yoksa "Sana yapılmasını istemediğin şeyi başkasına yapma." mı, neden?

SORU,249 **LEB DEMEDEN ÇEKİRDEK**

Leb demeden leblebiyi, hatta çekirdeği anlayan insanlarla birlikte olmak, düşüncelerinizi daha siz anlatmadan anlayan gelişmiş beyinlerle dost olmak ve entelektüel düzeyi yüksek bir yaşam kurmak, sizce kimlerin ideali olabilir?

SORU,250 **KARİKATÜRLERİN TIMARI**

"İnsan ruhu, karikatürlerin yaşadığı bir tımarhanedir." sözü ile insan ruhu mu aşağılanıyor, yoksa satır aralarına başka bir anlam mı yüklenmiş?

SORU,251 **DÜŞ YÖNETMENİ**

"Hepimiz kendi rüyalarımızın yönetmeniyiz." saptamasının zihninizde çağrıştırdığı imgeler ve düşünceler sizin hangi yönünüz hakkında bir fikir verir?

SORU,252 **AKLIN ARAÇLARI**

"Aklın araçları, onları yararlı kılan çevre koşulları yok olduğunda yük olmaya başlar." sözü sizce felsefi düşünce hakkında bir şey mi söylüyor, yoksa yetenekler hakkında mı?

SORU,253 **ZEKÂ VE AKIL**

"Her zeki insan akıllı değildir." sözündeki zekâ ve akıl kavramlarını tanımlayabilir mısınız?

SORU

,254 **FELSEFENİN SEFALETİ**

"Felsefe çözüm arayanların değil, soru soranların yeri ise; soru sormak da bizi buluşlara yöneltiyorsa, yaratıcılığın gelişmesi için ilk şart felsefe yapmaktır." görüşünü savunan biri ile "yaratıcı olan felsefe derinliğine sahip sanatçı değil, yaşamın somut acılarıdır." cümlesini söyleyen biri arasındaki en belirgin mantalite farkı sizce nedir?

SORU

,255 **GERÇEK İLE HAKİKAT**

Keşfedilen her yeni şey, soyut hakikati somut gerçeğe dönüştürdüğüne göre; yaratıcılık, keşfedilmemiş soyutu beş duyunun kullanımına sunmak anlamına gelebilir mi?

SORU

,256 **RUH VE EGO**

Acaba ruhunu zenginleştiremeyen birinin ruhu fakir ve güçsüz kaldığı için mi egosuna veya nefesine sürekli yenik düşer?

SORU

,257 **MİLLİYETÇİLİK**

"Milliyetçilik orta sınıf idealidir; varıl ve yoksul sınıfların değil." görüşüne göre çok varlıklı insanlar milliyetçi olamazlar; sizce de öyle mi?

SORU

,258 **İNSANLAR DÜŞÜNÜNCE TANRI GÜLÜMSERMİŞ**

Bu sorunun başlığı düşünmenin değerini etkileyici bir cümleyle anlatıyor; fakat aynı zamanda Tanrı'ya gülümsemek sıfatını da veriyor ise, bu yanlışlık size, "Sahi ya... Tanrı'nın neden 'gülümseyen' sıfatı yok acaba?" sorusunu sordurmak amacıyla yapıyor olabilir mi?

SORU

,259 **FELSEFESİZ KÜLTÜR**

"Aklın en yüce yetisi akıl yürütme, eleştiri ve yorumdur; oysa gençlerimiz eleştiri ile hakareti birbirinden ayıramaz olmuşlar; çünkü bu ülkede eleştirel atmosfer yok, sorma soruşturma yok, sadece ezbere eğitim var." saptamasını haklı çıkaran sebeplerden biri de felsefesiz bir kültürün gelişmiş olması olabilir mi?

SORU

,260 **YİRMİ BİLİNMEZİMİZ**

İnsanlığın vardığı zihinsel gelişimin bu evresindeki genel anlayışa göre doğada hem determinasyon, hem de belirsizlikler mevcut ise; evrende çalışma düzenini anlayıp kanunlarını saptadığımız her gerçeğe karşın kaç belirsizlik var acaba?

SORU

,261 **SONU GÖZÜKEN YOL**

"Doğru yolun sonu gözüdür, eğri yolun sonu gözükmeyiz." kuralınca, sizin gittiğiniz yolun sonu gözükmüyorsa, bu durum sizin için gerçekten doğru yolda olduğunuza işaret eder mi; etmezse, bu teşbihteki hata nedir?

SORU

,262 **KALICI VE GEÇİCİ SEÇİMLER**

"Kalıcı olan, geçici fayda verenden çok daha değerlidir." sözünü açabilir misiniz?

SORU

,263 **TEŞBİHTE HATA**

Teşbihte hata olabileceğine dair iki örnek bulabilir misiniz?

SORU

,264 **YUMURTA TAVUKTAN ÇIKAR CİVCİVSE YUMURTADAN**

"Doğruluğunu veya zaman aşımından dolayı anlamını yitirdiğini düşünmeksizin hemen hemen tüm özdeyişleri ve atasözlerini düşünmeden kullanmamız irrasyonel bir davranıştır." görüşüne katılıyorsanız, yumurta-tavuk ikilemini genetik açıdan tekrar irdelemeyi rasyonel buluyor musunuz?

SORU

,265 **KÖRLER ÜLKESİ**

"Herkesin kör olduğu bir ülkede, tek gözlü biri hemen kral/içe olur." sözünden çıkaracağınız en derin anlam/lar ne/ler/dir?

SORU

,266 **BAŞARININ SIRRI**

"Başarının yolu ve miktarı yaşamınızı yöneten değerler ve inançlara göre değişir; örneğin başarıyı çok çalışmak olarak değerlendiren inanç sizi bir yöne çekerken, başarıyı şans olarak tanımlayan inanç sizi daha başka bir yöne iter." düşüncesi doğru ise, sizi başarıya götürmüş olan üç temel inanç veya yöntem hangileridir?

SORU

,267 **YARATICILIK VE SİYASET**

"Einstein, Roosevelt'e atom bombası yapılabileceği fikrini vermeseydi, ABD dünyanın süper gücü olamayabilirdi; ama Hitler Polonya'yı işgal etmeseydi, Einstein da sırrını vermezdi." mantığına göre, sizce 20. yüzyılda dünyayı en çok kim değiştirdi; Einstein mı, Hitler mi, yoksa araştırmalara imkân sağlayan Roosevelt mi?

SORU

,268 **MÜCADELE ESTETİĞİ**

"En ilkel toplumlar dahi bir şövalye ruhuna, bir mücadele estetiğine ve bir insanî duruşa sahipti. ne yazık ki, çağımızdaki en basit fikir mücadelelerinde görülen vulgarlaşma ve bayağılaşma insanlık ölçütlerinin soysuzlaştığını haber vermektedir." sözüne yüzde kaç katılıyorsunuz?

SORU

,269 **HAK ARAMA BİLİNCİ**

"Hayatında hiç haksızlığa uğramamış birinin hak arama mücadelesine girmesini bekleyemezsiniz." düşüncesi sizce insan bilincindeki hangi baskın özelliğe gönderme yapıyor?

SORU

,270 **ŞAŞI-YORUM**

Rasyonel bir düşünceye sırf karşı çıkmış olmak için öne sürülen irrasyonel düşünce sizce nasıl bir mantalite tarafından üretilir?

SORU
,271-**ZEDE^{VE} -ZÂDE**

Terörist, terörzâde ve terörzede sözcükleri arasındaki fark, insanlar arasındaki hangi belirgin farklılaşmayı vurguluyor?

SORU
,272 **DÜŞÜNCE SAHİBİ FİKİR TUTSAĞI**

Düşünce sahibi biri ile başka insanların fikirlerinin tutsağı olmuş biri arasındaki en belirgin söylem farkı nedir?

SORU
,273 **SAVAŞ^{BARUT} CİNAYET**

Savaş baruttan önce, cinayet ise savaştan önce icat edildiği-ne göre, öldürme eylemi doğamızdaki bir içgüdü müdür?

SORU
,274 **TOPLUMSAL ORTAK AKIL**

Sağduyu denen zihinsel öge, toplumun ortak aklı mıdır, yoksa ortak aklın bir parçası mı?

SORU
,275 **BEYİN AMORTİSMANI**

"Sadece bedenlerini kullanarak para kazananların bedenleri yıpranır; sadece beyinlerini kullanarak hayatını kazananların beyinleri yıpranır." düşüncesi yanlış ise, doğrusu nedir?

SORU
,276 **BİLMEDİKLERİMİZİ PAYLAŞMAK**

"Gerçek eğitilmişlik insanın neyi bilmediğini bilmesi, yani bildiği onca şeyin bilmedikleri yanında toz zerresi kadar ufak kaldığını fark etmesidir." cümlesine bir ilavede bulunabilir misiniz?

SORU
,277 **YAPMADIKLARIMIZDAN DA SORUMLUYUZ**

"Gerek ahlâk, gerekse ceza kanunlara göre, yapmadıklarımızdan dolayı da suçlu veya cezalı duruma düşebiliriz." uyarısını doğrulayacak iki örnek verebilir misiniz?

SORU
,278 YANLIŞ VE DOĞRU İKİLEMİ

Yanışları işaret etmekle, doğruları ortaya koymak arasındaki temel fark nedir?

SORU
,279 TARİH KÜLTÜR ELEŞTİRİSİ

"Tüm övgüleri hak etmiş büyük devlet, sanat ve bilim insanların eleştirilecek yönleri elbette vardır; fakat toplumun tüm örnek insanlarını 'dejenere' edip yerine mankenleri ve futbolcuları koymak isteyen küresel güçlerin yıkıcı-bölücü oyunları devam ediyorken, onların eline koz vermek rasyonel bir davranış değildir." görüşüne katılıyorsanız, yapmanız gereken ilk iki şey nedir?

SORU
,280 DERİNLİKLİ KAVRAYIŞ

"İki tür düşünce vardır; biri miktarlarla, nicelikle uğraşan sayısal düşünce, diğeri kavramlarla, nitelikle uğraşan anlamlandırıcı düşünce." görüşünü örneklendirebilir misiniz?

SORU
,283 GERÇEK DÜŞÜNCE

"Gerçek düşünce, zihin dış dünya perdelerini yırtınca ortaya çıkar." saptamasındaki 'gerçek düşünce' terimi sizce ne anlama geliyor?

SORU
,284 DÜŞÜNCE AÇLIĞI

"Felsefe karın doyurmaz; ama düşünce açlığını giderir." mi acaba?

SORU
,285 YARATICI UZMANLIK

"Uzman, bir konuyu derinliğine ve her yönüyle bilmesi gereken kişidir; fakat yaratıcı uzman, kavramlar ve metinler arası geçişleri yapabilen ve hem bir konuyu hem de diğerkomşu

alanları sürekli araştırıp geliştirmeye çalışan kişidir.” tanımına uyan insanların az olduğu bir ülkede yaşadığımızı neden kabul ediyor veya etmiyorsunuz?

SORU
,286 ÇOKLUĞUN SIRRI

“Bir âşık ve bir maşûk varsa, ortada fazladan bir aşk var demektir; demek ki bir artı bir ikiden fazladır.” düşüncesine uyan bir başka örnek verebilir misiniz?

SORU
,287 DÜŞÜNCE MİRASI

İnsanlığın ürettiği tüm düşünce varlığına Batı, Doğu, Uzak-doğu vs. düşüncesi, demek yerine “Ortak Aklının Mirası” demek daha kucaklayıcı ve birleştirici olmaz mı?

SORU
,288 DÜŞÜN^{VE} OL

“Düşündüğünüz her şey gelecek anlarınızı yaratır. İçinde bulunduğunuz şu an, daha önceki anlardaki düşüncelerinizin ürünüdür yalnızca.” katılıyor musunuz?

SORU
,289 NESNELERİN TAKISI

“Her şeyin bir adı, bir de kendisi vardır: ad, nesneyi anlatan bir sestir; ama nesnenin veya özün bir parçası değil, nesneye dışarıdan eklenen yabancı bir takıdır.” sözü size gerçek ve hakikat arasındaki fark konusunda ne anlatıyor?

SORU
,290 HERKES KENDİ AĞIDINI AĞLAR

Bu sorunun başlığı ile “Her koyun kendi bacağından asılır.” cümlesi arasındaki en belirgin anlayış farkı nedir?

SORU
,291 ERDEMLİ HAYVANLAR

Erdem sadece insanlara ait bir değer midir, yoksa bazı hayvanların da erdemli davranışları var mıdır?

SORU
,292 **DETAYLARI GÖRMEK**

"Küçük şeyleri fark ettikçe detay hissimiz ve farkındalığımız gelişir." cümlesindeki yanlışlık nedir?

SORU
,281 **DÜŞÜNCE EVRİMİ**

"Görüşler üzerine kurulan görüşler üzerine kurulan görüşler üzerine kurulan görüşler üzerine ku." sizce düşünce evrimi bu mu, başka bir süreç mi?

SORU
,282 **İKİNCİ EL SAYGILAR**

"Başkalarının kendisine gösterdiği saygıya kanıp kendini saygın görenler saygın olamazlar; gerçek saygınlık kişinin kendine yüklediği özsaygı sayesinde oluşur." saptaması, "İtibar alınmaz, verilir." saptaması ile bir çelişkiye düşüyor mu?

SORU
,293 **ARİFE TARİF GEREKMEZ**

"Ariflere tarif gerekmiyorsa, onlarla konuşmak epeyce güç olacaktır; belki de bu yüzden çevrelerinde fazlaca insan görmezsiniz." düşüncesine katılıyor veya katılmıyor olmanızın ne anlama geleceğini hiç düşünmüş müydünüz?

SORU
,294 **VERMEK SİZİ AZALTMAZ**

"Vermez sizi azaltmaz." sözüne karşı, "Vermek verdiğiniz şey kadar sizden alıp götürür." savıyla karşı çıkan fikre karşı bir savınız var mı?

SORU
,295 **KUVANTUM MANTIĞI**

"Aristo mantığı 'kapalı devre' bir düşünce sistemi olduğu için, bu mantıkla yürütülen eğitim programları, iç-dış politikalar veya dinî tartışmalar serbest düşünceye izin vermeyen bir mantıkla yürütülüyor anlamına gelir ki, bu çok sakıncalıdır."

saptamasına göre geri kalmışlığın nedenlerinden biri de Aristo mantığıyla düşünmekse, bu mantıkla düşünmekten kurtulmanın alternatifi nedir?

SORU ,296 **SÖMÜRGEÇİLERE GERÇEKÇİ VE ROMANTİK BAKIŞLAR**

“Tarihten beri dünyadaki hiçbir toplumda hümanizm o toplumun uzun vadede lehine işlemedi; çünkü ulusal çıkarlar her dönemde -tıpkı bugünkü gibi- baskın çıktı ve ülkeler gerekli gördüğünde ya savaştı, ya işgal edip sömürdü ya da soykırıma yeltendi.” diyen tarihsel gerçeklik ışığında geçen yüz yıllık tarihe baktığımızda gördüğümüz şey şudur: a- Emperyalist Avrupa, ABD ve Rusya, Osmanlı İmparatorluğu’nu yıkmakla kalmadı; bugünkü sınırları dahi Türklere çok gördü, b- İki dünya savaşı çıkarıp yüz milyona yakın insanın ölümüne yol açtı, c- Etkileri hâlâ silinmemiş olan iki atom bombasını gözünü kırpmadan Japonların üzerine bıraktı, d- Milyonlarca insanı Sibiry’a’daki çalışma kamplarında açlıktan ve soğuktan dondurarak öldürdü, e- Vietnam ve Kore’de milyonlarca insanın ölümüne sebep oldu, f- İran ve Irak’ı birbirine düşürüp 2 milyon insanın ölümüne ve sattığı silahlarla merkez bankalarının boşalmasına yol açtı, g- Türkiye’yi iki kampa ayırıp 6-7 bin aydının ve üniversiteli gencin ölümüne ve Türkiye’nin 20 yıl geri kalmasına sebep oldu, h- Yüz binlerce Filistinlinin ölümüne ve milyonlarcasının inim inim inleyip aşı ekmeğe muhtaç olmasına sebep oldu, i- Afganistan ve Irak’ı yalanlarla işgal edip şimdilik bir milyona yakın insanın ölümüne yol açtı, j- Küreselleşme sürecinde ulusları mikro milliyetçilik ve mezhepçilikle böldü, bölüyor, k- Tüm dünyada barışı tamamen yok edip büyük savaşlar çıkaracak kadar tehlikeli, ulusların egemenliğini yok sayacak kadar azgın ve acımasız davranıyor ise, sizce hâlâ hümanizm, kardeşlik ve Batı değerlerinden söz edenler acaba hangi verilerden hareket ederek, bu denli “nahif” ve Batıcı olabiliyorlar?

SORU

,297 **ATOMÖTESİ FELSEFE**

"Bir protonun kütlesi 1.00728 atomik kütle birimi (akb), bir nötronun kütlesi ise 1.00866 akb kadardır. Bir Karbon atomu 6 proton ve 6 nötrondan oluşur ve kütlesi tam 12 akb'dir. Halbuki 6 proton ve 6 nötron'un toplam kütleleri 12.0956 akb'dir. Peki, proton ve nötron ayrı olduklarında niye daha ağırlar; ama birleşip bir element oluşturduklarında niye daha hafif bir kütleye ulaşıyor?.. İşte bu soru, bireysellikte toplumsallık arasındaki ilişkinin sırrını oluşturur. Proton ve nötronlar yalnız başlarına olduklarında, çok hareketli olmak zorundadırlar. Bu fazla hareketlilik onların çok daha fazla enerji kullanmalarına yol açar. Kullanılan bu ekstra enerji $E=mc^2$ formülüne göre kütle etkisi yapar ve bu yüzden daha "ağır" olurlar. Bu nedenle kütle azalması ile bağlanma enerjisi arasında bir ilişki vardır. Doğadaki tüm oluşum ve gelişimleri tetikleyen ve yönlendiren dürtü işte budur. Bu dürtü parçacıkların atomlar veya moleküller olarak; bakterilerin ökaryot hücreler içinde; ökaryot hücrelerin bitkiler veya hayvanlar içinde; hayvanların topluluklar hâlinde bir araya gelmelerine neden olur vs." bazı insanlar neyle uğraşıyorlar, gördünüz işte. Anladınız mı bari?

SORU

,298 **FELSEFE^{VE} AYDINLANMA**

Avrupa'da felsefe gelişmeseydi, acaba Aydınlanma Çağı ortaya çıkar mıydı?

SORU

,299 **MEDENİYETLER ÇATIŞMAYI SEVMEZ**

Medeni/uygar olmak başta insan haklarına saygılı davranmak ve orman kanunlarıncı yaşayan hayvanlardan farklı davranmak ise, sizce "Medeniyetler Çatışması" terimi bir saçmalık mıdır, yoksa gelişen olaylara bakıldığında bu terminoloji aslında "İslâm'la Çatışma" şifresini mi içeriyor?

GELECEĞE DAİR

SORU,300 **KENDİ KLON ROBOTUMUZ**

"Kendimizin ikizi olan klonlanmış çocuklardan sonra, bize benzeyen robotlar yaptığımızda, bu dünyadaki tüm işleri onlar yapacak, bize de çocuk doğurmak gibi robot doğurmak kalacak." sözündeki öngörü sizce kaç yıl sonra gerçekleşir?

SORU,301 **ECZACI AĞAÇLAR**

"Genetik mühendislik ve farmakoloji öylesine hızla ilerliyor ki, birkaç yıl sonra, genetiği değiştirilmiş her ağacın meyvesi bir hastalığa iyi gelecek veya bir hastalığı önleyecek." öngörüsü sizce kaç yıl sonra gerçekleşir veya bu tahmin bir fantezi mi?

SORU,302 **KÜRESEL DEVLET**

Sizce kaç yüzyıl sonra, dünyada tek devlet, tek dil, tek din ve tek mezhep kalacak?

SORU,303 **İDEAL GENÇLİK**

"Yüksek öğretim kurumlarını gönlümce düzenlemeye yetkim olsaydı: insanoğlunun tarihini çok iyi bilen, geleceğin geçmişten çok daha uzun olabileceğini kavrayabilen, üstünde yaşadığımız gezegenin evrende sadece bir nokta ve bu nokta içindeki ömrümüzün kısa ve geçici bir olay olduğunu anlayabilen ve hiçbir dogmayı kabul etmeyen bir gençlik yetiştirmeye çalışırdım." diyen filozofun düşüncelerine ekleyecek bir ülkünüz var mı?

SORU,304 **YAPAY ZEKÂ**

"Genetik mühendislik ve yapay zekâ teknolojileri ileriki yüzyıllarda sizce insan doğasını da değiştirebilir mi?

SORU

,305

BILL GATES'İN DÜNYASI

"21. yüzyılın ikinci çeyreğinde şekillenmiş olan dünya düzeni, aslında Microsoft'un sahibi Bill Gates'in düzeni olacaktır." sözündeki çarpıcı gerçek, size gelecek 15 yıl içindeki bilgisayar teknolojileri hakkında ne anlatıyor?

SORU

,306 **GELECEĞİN KİLİDİ**

"Geleceğim kilidini açmak için, geleceğin kilit alanlarına, stratejik noktalarına hatırı sayılır miktarda kaynak ayırıp ARGE çalışması yapmanız gerekir." saptamasına özdeş olacak bir yatırıma örnek verebilir misiniz?

SORU

,307 **SANAL CİHAD**

"İnternet sayesinde, her isteyen, istediğine karşı sanal cihad ilan edebiliyor, bomba veya suikast yapma bilgilerini aktarabiliyor, hatta küçük terör hücreleri kurabiliyor." saptaması en çok AB ve ABD ülkelerini rahatsız ettiğine göre, sizce yakında İnternet toptan kesilmek zorunda bırakılabilir mi, bu olursa sizce dünya nasıl bir kaosa sürüklenir?

SORU

,308 **KÜRESEL İDEALSİZLİK**

Estetik ve etik değerler ve anlam dünyamız hepimizin yitik malıymış gibi buharlaşıp uçmaya başladığına göre, dünyayı değiştirme veya kurtarma ideali taşıma kapasitesine sahip gençler, uğrunda ölecekleri bir anlamlı dünya bulamıyorlarsa; gençliğin gelecekte ortasında kaybolacağı idealsizlik çölünü tanımlayabilir misiniz?

SORU

,309 **FERDANIN DALGALARI**

"Tarih, dalga-kurucu ve dalga-kırıcı atılımlarla yapılmıştır." sözünün özüne varmışsanız, sizin geleceği kuranlar ve yıkanlar üzerine de mutlaka söyleyecek çok sözünüz vardır, doğru mu?

SORU
,310 **BİLİM POLİTİKASI**

"Türkiye'nin 21'inci yüzyıla yakışan bir 'bilim ve teknoloji politikası' yok." ise, bir yurttaş olarak yapmanız gereken ilk girişim ne olmalıdır?

SORU
,311 **ISINAN DENİZ GAZLARI**

"Doğalgaz ve metan gazı sadece karadan çıkmıyor; denizlerin tabanından da çıkıyor; ama büyük basınç altında olduğu için tabanda tebeşirimsi tabakalar hâlinde bekliyor." ise, sera gazı etkisi yüzünden ısınan atmosfer okyanus sularını da ısıttığında, tabandaki gazlar buharlaşıp atmosfere katılacak ve ısıyı daha da arttıracaktır. mı dersiniz?

SORU
,312 **KÜRESEL SAUNA**

"Dünyanın yıllık ortalama sıcaklığı 5 C⁰ artarsa, kutuplardaki buzlar hızla eriyeceği için denizlerin derinliği 1 metre artar." hesabı doğruysa, sizce bu durum kıyılarını kaybedecek ülkeler için turizm dışında başka hangi iki soruna yol açacaktır?

SORU
,313 **PERMAFROST**

Küresel ısınmanın gelecek 50 yıllık etkilerini araştırmak için kutuplara giden bir Türk bilim insanı yoksa; "Permafrost" sözcüğünün Türkçesini ilk kez Türklerin bulup kullanmasına olanak var mıdır?

SORU
,314 **UMUT PLÂNLAYICILARI**

Neyi, niçin, ne kadar, ne zaman, nerede ve nasıl tüketmemiz gerektiğini reklâmlarla bize empoze edenler, aynı zamanda yaşam biçimlerimizi, geleceğimizi ve umutlarımızı da yönlendirmiş olmuyorlar mı?

SORU

,315 **GELECEĞİ PLÂNLAMAK**

"Geleceği bekleyecek olursan, bir geleceğin olmaz." sözünün ana fikri nedir?

SORU

,316 **TEK KANATLI MELEKLER**

"Küreselleşme yüzünden zihinlerimiz daha kolay yönetilir biçime dönüştürülüyor, yani 'sermaye tanrıları'nın tek kanatlı melekleri hâline geliyoruz; artık uçabilmek için birbirine sarılmış ikiye melek olmamız gerekiyor." düşüncesi sizce kurgusal bir fantezi mi, yoksa yakın geleceğin bir tablosunu mu çiziyor?

SORU

,317 **GELENEKLER YIKILACAK**

"Dünyada hüküm süren tüm geleneklerin hızla sonları gelecektir." öngörüsü doğru çıkarsa, sizce geleneklerin yerini alacak yeni alışkanlıklar insanlığı nasıl bir dünyada yaşamaya mecbur edecektir?

SORU

,318 **MELYORİST**

Dünyanın iyiye gittiğine inanan, enseyi karatmayan, ümitvar insanların melyorist tavırları yaşadıkça, dünya daha kötüye gitmez mi diyorsunuz?

SORU

,319 **KAPİTALİZM^{VE} KİYAMET**

"Kapitalizm günün birinde kendi kendini yok edecek; ama vazgeçilmezleştiği için dünyayı da." varsayımı sizce yüzde kaç doğru çıkabilir?

SORU,320 **TERMİNATÖR TEKNOLOJİ**

"Teknoloji, varlık ile akıl arasındaki kaynaşık bağı yok edecektir." sözü sizce teknolojinin hangi yöndeki zararlı gelişimine ışık tutuyor?

SORU,321 **EVRENSEL KÖLE HAKLARI**

"Geleceğin dünyasındaki evrensel insan hakları, evrensel köle haklarına dönüşecektir." görüşünün doğrulandığı bir dünya sizce nasıl bir dünya olacaktır?

SORU,322 **AŞİRET SİSTEMİNE DÖNÜŞ**

Sermaye, ürün ve hizmetlerin serbest dolaşımı insanları ahlâkî açıdan yozlaştırıyor, değerlerini yıkıyor ve otorite alanlarını boşaltıyor. Bu yüzden de her toplumda her on yılda değerler yeniden değişip başkalaşıyorsa, ileride, ulus diye bir büyük yapı kalabilir mi?

SORU,323 **İNSANIN ÖLÜMÜ**

"Sosyal insan ölmüştür; artık hiçbir üst kimliğe ihtiyacı olmayan ve sadece kendi kaderini merak eden birey vardır." sözüyle eleştirilen nedir veya kimdir?

SORU,324 **SAVAŞSIZ ÇÖZÜLME**

"Türkiye'deki egemen azınlık oligarşisi ülkeyi savaşa sokmadan ikiye bölmeyi tasarlıyor." düşüncesini haklı çıkaracak iki örnek bulabilir misiniz?

SORU,325 **OSMANLI COĞRAFYASI**

"Osmanlı coğrafyasının 20. yüzyılı olmadı; bu gidişle 21. yüzyılı da olmayacak." saptamasını doğrulayan sebeplerden birini biliyor musunuz?

SORU

,326 **DOĞUNUN ORTASI**

Doğunun Batı'sı, BOP uğruna doğunun ortasına ederken, pisliğe bulaşanlar bizim evimizi de kirletmeye başlamadan önce halk olarak neler yapmamız gerektiğini neden kimseler bize anlatmıyor acaba?

SORU

,327 **ÜRKÜTÜCÜ GERÇEK**

"Kuşlar gibi uçmayı, balıklar gibi yüzmeyi öğrendik; ancak çok basit bir şeyi unuttuk: kardeşçe yaşamak." saptamasındaki ürkütücü gerçek insanlığı sizce nasıl bir ruh ve kafa yapısına doğru sürüklüyor?

SORU

,328 **KANIKSANAN YANLIŞLAR**

"Kanıksadığımız için yanlışlığını göremediğimiz bazı toplumsal gerçeklerin varlığını bize ancak dışarıdan gelen eleştiriler gösterebilir." düşüncesine uyup dış eleştirileri teşvik etmek, hangi iki durumda zararlı olabilir?

SORU

,329 **KADER MAKİNESİ**

Bir kader makinesi olsaydı, tuşlarına basarak kendi kaderinizi yazmak ister miydiniz?

SORU

,330 **DÖRT BOYUTLU EĞİTİM**

"Batı ülkeleri ve Japonya ile diğer ülkeler arasındaki gelişmişlik farkının bir daha kapanmayacak kadar artması, bu ülkelerin üç boyutlu eğitimden dört boyutlu eğitime geçmiş olmalarıdır." saptamasına göre bizim eğitim sistemimizde ve düşünce dünyamızda hâlâ uzay-zaman boyutu eksik. Sizce dört boyutlu bir eğitim insanların mantalitesini ne yönde değiştirebiliyor?

DİL ÜZERİNE

SORU,331 **BAKIMLI** ~~BAKIMSIZ~~ **DİLLER**

"Dil yaşayan bir organizma gibi beslenmeye, bakıma, üremeye ve tehlikelerden korunmaya gereksinim duyar." saptamasındaki üretme ve koruma işini yapacak olanlar başta yazarlar ve şairler ise, sizce sıradaki diğer iki grup kimlerdir?

SORU,332 **DUYMAK** ^{VE} **ANLAMAK**

"Anlam sağlığının korunması için kavramların doğru anlamda ve doğru bağlamda kullanılmaları gerekir." bilgisi ışığında, sizce anlattığımız şeylerin doğru anlaşılması için gereken diğer iki yardımcı unsur hangileridir?

SORU,333 **HIZI YENMEK**

"Çağımızın hızı karşısında toplumsal gerçeklerle birlikte toplumsal alt yapılar da değişiyor; örneğin betimlemeli ve ağıdalı dil yerine direkt anlatımlı, az sözcüklü bir dil geliyor." saptamasındaki hızı sizce yenmek mi gerekir, yoksa hızla yaşamayı öğrenmek mi?

SORU,334 **DİL** ^{VE} **İRDE**

Biz dili, dil bizi şekillendiriyorsa, daha kudretli olan dil midir, irade mi?

SORU,335 **HAKÇATAN**

Bağımsız hakem heyeti, olarak tercüme edilen "ombudsman" kavramı için kısa bir Türkçe sözcük bulmak mümkün değil midir?

SORU
,336 YEDİ CANLI TÜRKÇE

Türkçenin dünyada kaçınıcı büyük dil olduğunu biliyor musunuz?

SORU
,337 DİL VE KAPASİTE

"Kişinin potansiyeli dilinin kapasitesi ile doğru orantılıdır." sözündeki 'dil kapasitesi' terimini biraz açar mısınız?

SORU
,338 DİL GÜMRÜĞÜ

"Ben Türkçeliyim, Türkçede doğdum, Türkçede büyüdüm, zihnim Türkçeyle biçimlendi." benzetmesindeki Türkçe ülkesine giren yabancı mallara, yani yabancı sözcüklere gümrük denetimi uygulamazsanız, insanların zihin yapıları sizce ne tür bir olumsuz değişime uğrar?

SORU
,339 SÖZCÜK HEYKELLERİ

"Benim hayal gücümü tetikleyen en güçlü dürtü olan sözcükleri birer hamurdan heykel gibi, alıp başka başka şekillere sokuyor ve çıkan son biçimden bir öykü oluşturuyorum hemen." diyen yazar, hoş vakit geçiren kitaplar mı yazar, diktik kitaplar mı?

SORU
,340 DİL KAYBI

"Şecaat arz ederken, merd-i kıptî sirkatin söyler." diyen Ragıp Paşa acaba ne demek istemiş?

SORU
,341 RUHDOYUM

İnsan ruhunun kendine yeterli olmasına henüz ne dünya dillerinde, ne de Türkçede bir ad bulunamadığını biliyor muydunuz? Ruhdoyum'a ne dersiniz?

SORU

,342

DİL ADALARI

“Türkçenin 3 adası var: Osmanlıca adası, Öztürkçe adası, Avrupa dilleri adası. Bu adalar arasında keyifli gezintiler yapmaktansa, çoğu yazarlar bir adaya hapsolmayı yeğliyorlar.” saptamasına katılıyorsanız, sizce Türk Dil Kurumu Sözlüğü’ndeki tüm sözvarlığını aktif olarak kullanmak zihnimizi ve kültürümüzü geliştirir mi, yozlaştırır mı?

SORU
,343 **ÖZDUYU**

Toplum doğasına yerleşmiş egemen akla sağduyu dendiğine göre, bireyin doğasına yerleşmiş egemen akla ne demeli?

SORU
,344 **HAKİKAT** **MECAZ** **KİNAYE**

"İfade, istifade içindir. Muradı dışı vurma işini hakikati direkt söyleyerek de yaparsınız, mecazla da, kinayeli anlatımla da." sözündeki ifade biçimleri arasındaki belirgin farklar nelerdir?

SORU
,345 **İÇ DÜNYA** **İLE** **DIŞ DÜNYA**

"bir bilgi veya bir algı, dış dünyanın bir fotoğrafı değil, zihin-deki izdüşümüdür." sözü size kavram ve gerçek hakkında ne anlatıyor?

SORU
,346 **KAVRAM SÖMÜRÜSÜ**

Bir ulusun dilindeki kavramların içini boşaltmak, o ulusu uzun erimde modern köleler topluluğu yapmaya yeter mi, yetmez mi?

SORU
,347 **İLİM** **İLE** **BİLİM**

"İki sözcük ortalıkta dolaşıp kafa karıştırıyor; ilim ve bilim. Bir şeyin bilimsel olması için gözlenebilir, ölçülebilir, anlatılabilir, kanıtlanabilir, tekrarlanabilir ve rasyonel olması gerekir. Peki, ilmî olması için ne gerekiyor?

SORU
,348 **OBEZSEKSÜEL**

İnsan, orman kanunlarıyla yaşamasını isteyen yabanî doğasına karşı çıkıp insana özgü değerler ürettikçe yüceldiğine göre; sizce hayatında yemek ve üremek gibi iki temel içgüdü-yü tatmin etmekten başka amacı olmayan insanlara ne ad verilmesi gerekir?

SORU

,349 **HOMO İKİYÜZ**

"Gelmiş geçmiş bütün hastalıklardan çok daha kemirgen ve insanlığı çok daha büyük felâketlere sürükleyen modern hastalığımız kanser veya AIDS değil, riyakârlıktır." eleştirisinde tanımlanan modern insana '*Homo sapiens*' yerine '*Homo ikiyüzler*' demek doğru bir tanım olur mu?

DEMOKRASİ VE ÖZGÜRLÜK ÜZERİNE

SORU,350 **DEMOKRASİNİN ÜÇ AYAĞI**

Temsil, katılım ve denetim demokratik sistemin üç ayağı olduğuna göre; bu ülkedeki yönetenler ve yönetilenler, demokrasinin halkın katılımı ve denetimi olmadan gelişip pekişemeyeceğini gerçekten anlamamışlar mı, yoksa demokratik otokontrol kimsenin hesabına gelmediği için mi göz ardı ediliyor?

SORU,351 **DÖRT YILLIK DEMOKRASİ**

Bu ülkenin okuryazarlık ortalaması ilköğretim 4. sınıf olduğu için mi vatandaşların demokrasi ile ilişkileri sadece 4 yılda bir seçim sandığına gitmekle sınırlı?

SORU,352 **LİSELİ DEMOKRASİ**

"Demokrasi, tüm bireylerinin en az lise mezunu olduğu ulusların rejimidir." saptamasına göre, 75 milyon nüfuslu bir ülkede işleyen bir demokrasi olması için kaç tane 25 kişilik lise son sınıfın dolu olması gerekir?

SORU,353 **DEMOKRASİ VE UYGARLIK**

Medeniyet tüm insanlığı kuşatan ve kucaklayan bir maddî-manevî kültür buketi ise; şu anda dünyada gerçek anlamda uygulanmakta olan bir medeniyetin varlığından söz edilebilir mi?

SORU,354 **AVRUPA VE DEMOKRASİ**

Avrupa'da gerçek anlamda demokrasi "Magna Carta"nın ilanı ile mi başlamıştır, Fransız İhtilali ile mi, yoksa henüz başlamamış mıdır?

SORU

,355

TOLERANS^{VE} HOŞGÖRÜ

Demokrasinin vazgeçilmez ilkesi olan tolerans sözcüğü “karşıdakine katlanmak” demek olduğuna göre; Türkiye’de birçok ailenin aynı çatı altında yaşamaya mecbur olduğu apartman hayatı büyük bir işkenceye dönüşecektir, diyebilir miyiz?

SORU
,356 **NE KADAR ÖZGÜRÜZ**

Özgürlük: kişinin kendini belirlemesi, denetlemesi, yönlendirmesi ve düzenlemesi yanında dış etkiler ve zorlamalardan bağımsız olarak, kendini kendi arzu, ideal ve isteklerine göre yönlendirmesi durumu ise, mevcut durumda ne kadar özgürüz?

SORU
,357 **GENETİK ÖZGÜRLÜK**

Özgürlük, üzerine büyük değer yüklediğimiz ve yitirmemek için uğrunda savaşmayı göze aldığımız bir olgu olduğuna göre, acaba özgürlük kavramı genetik şifrelerimize mi kayıtlı, yoksa doğumdan sonra öğrendiğimiz bir toplumsal değer mi?

SORU
,358 **GERÇEK ÖZGÜRLÜK**

"Statüko, egemen elitlerin ve iktidarların sopasıdır; gerçek özgürlük o sopayı kırınca başlar." düşüncesinde adı geçen özgürlük kavramını tanımlayabilir misiniz?

SORU
,359 **ÖZGÜRLÜĞÜN DAYANILMAZ HAFİFLİĞİ**

"Gerçek özgürlük hiçbir şeye bağımlı olmamaktır; ama o zaman da insan özgürlüğe bağımlı oluyor." ikilemini dillendiren bu söz sizce kendi içinde bir ikilemsi çelişki barındırıyor mu?

SORU
,360 **KONUŞMA KORKUSU**

Acaba eleştirilmekten korktuğumuz için mi özgürce konuşmuyor ve susmayı altın, konuşmayı gümüş olarak değerlendiriyoruz?

SORU
,361 **ASKIDA AHLÂK**

Bağımsız düşünmeyi, sorgulamayı ve yargılamayı askıya alduğumuzda ahlâkî değerlerimizi de askıya almış olmaz mıyız?

SORU

,362 **ZİHİN YÖNLENDİRMESİ**

Sizce yazılı, görsel ve işitsel medya haber, tartışma, magazin ve eğlence programları adı altında bir zihin yönlendirmesi yapıyor mu, yapmıyor mu; yapıyorsa, bizi hangi yöne götürmeyi amaçlıyor?

SORU

,363 **KORUYUCU KALKANIMIZ**

"Bir ülkede kamuoyu oluşturan etkin enstrümanların başında gelen medya, birkaç büyük tekelin eline ve insafına düşmüşse, o ülkenin üzerindeki koruyucu melekler tatile çıkmış demektir." düşüncesiyle anlatılmak istenen şey, medyanın dördüncü kuvvet olmaktan çıkıp ikinci, hatta bazı hâllerde birinci kuvvet olduğu gerçeğine işaret ediyor mu?

SORU

,364 **EŞİTLİK ÖZGÜRLÜK KARDEŞLİK**

"Egalité, Liberté, Fraternité gibi tüm dünyanın benimsediği değerlerden 220 yıl sonra elimizde ne kaldı?" sorusunu soran birinin şikâyeti sizce ne olabilir?

SORU

,365 **BİLGİ SERVET SİLAHLI GÜÇ**

"Tarihteki ve çağımızdaki tüm egemenler, tüm elitler, tüm derin veya sığ devletler halka bilgi, servet ve silahlı güç verirken son derece cimri davranmışlardır." sizce neden?

SORU

,366 **CİMRİ ELİTLERİN AÇMAZI**

Bu ülkede gücü, sermayeyi ve bilgiyi tekellerinde tutan egemen grupların, Batı standartlarının çok altında yaşayan halka bunlardan daha çok pay vermedikçe, kendilerinin de huzurlu, sistematik, bilgili, bilinçli ve modern bir toplum içinde yaşamayacaklarını görmüş olmaları gerekirken, açgözlülüğünden bir türlü kurtulamamalarını siz hangi sebeplere bağlıyorsunuz?

SORU

,367 **OMURGASIZ GENÇLİK**

"Bir ülkenin omurgasızlaştırılmış gençliğinin bütün özellikleri bugünkü Türkiye’de apaçık görülüyor; öyle ki, gençlere derin suların serçe parmağıyla hafifçe dokunduğunuzda hemen yere düşüyorlar." genellemesi sizce yüzde kaç doğrudur?

SORU

,368 **ULUSAL BİLİNÇ YOKSULLUĞU**

"Ülkenin yarar ve zararlarının nerelerde olduğundan habersiz bir ulusal bilinç, kişisel veya kitlesel tepkilerde ülkeye büyük zarar veriyor." görüşüne örnek oluşturacak, son yıllarda yaşanmış bir kitlesel eylem gösterebilir misiniz?

SORU

,369 **TRT VE BBC VE ÜLKE ÇIKARLARI**

"İngiliz muhalefet partileri, başka işleri kalmamış gibi, dünyadaki bazı ülkelerde günde 12 saat yayın yapan BBC radyo-sunun yayınlarının 24 saate çıkarılması için hükümetten ödenek arttırmasını istiyorlar. " haberinden BBC’nin dünyadaki etkisinin İngiliz çıkarlarına ne kadar hizmet ettiği anlaşılıyor; peki ama, sizce bütçesinin büyük bir bölümünü müzik ve eğlence programlarına ayıran TRT bu ülkenin çıkarlarına ne kadar hizmet ediyor?

SORU

,370 **SALDIRI YERİNE ORTAKLIK**

"Ülkeyi daha ileri bir noktaya götürenlerin yolu üzerine, kaldırılması olanaksız devasa bir kaya çıktığında, yapılacak şey kayadan şikâyet etmek değil, kayanın sağından solundan veya alternatif bir yoldan ilerlemeyi sağlayacak yollar aramaktır. Örneğin, yola kaya koyanların çıkarlarına ve ulusal gururlarına dokunacak söylemler geliştirmek yerine, ortak çıkar noktaları geliştirmeliyiz." tavsiyesine uyduğunuzda, "ABD veya AB veya Rusya ile nasıl birer ortak çıkar noktası

geliştirebilirim?" sorusunu sorup yanıtlar aramanız gerçek milliyetçilik olmaz mı?

SORU
371 **BAKANLAR VE BAKAMAYANLAR**

"Bir hükümet başarısız olduğunda, kabineyi oluşturan bakanlara 'bakamayanlar' demek doğru bir tanım olabilir; fakat bu durum ülkeye verilen zararı geri getirmez." uyarısı size oylarınızın değeri ve önemi hakkında ne söylüyor?

SORU
372 **KONFORMİZM**

"Tüm giderlerini reklâm gelirleriyle karşılayan televizyon ve radyo kanalları -dikkat edilirse- sürekli olarak kendisine reklâm veren ve beğenilme yüzdesini (reyting'ini) yükselten insanları ön plâna çıkarıyorlar." saptamasının doğruluğunu veya yanlışlığını nasıl kanıtlayabilirsiniz?

KÜRESELLEŞME HAKKINDA

SORU
,373 **BU ÇAĞ NE ÇAĞI**

Avrupa'da Aydınlanma Çağı başladığında, hiç kimse dünyanın çok önemli biçimde başkalaşacağını farkında değildi; acaba bugün içinde yaşadığımız çağın dünyayı hangi biçimde başkalaştırdığını fark ediyor musunuz?

SORU
,374 **ZALİM VE KURBAN**

Küreselleşmenin getirdiği yeni düşünceye göre, "Bu çağda ya zalim olabilirsin ya da kurban" söylemi yayıldıkça, dünya "kurbanlar" ve "zalimler" diye ikiye mi ayrılacak, yoksa bu ayrıma razı olanlarla olmayanlar arasında uzun erimli bir mücadeleye mi yaşanacak?

SORU
,375 **KÜRESEL ANTI-DEMOKRASİ**

"Küresel güçler 'demokrasi, özgürlük ve serbest piyasa ekonomisi' maskelerini takıp saman altından sömürü plânlarını yürütüyorlar. bir kere, demokrasinin ikinci ayağı olan muhalefete şans tanımıyor, ya ekonomik olarak ya da silahlı zorbalıkla tüm muhaliflerini birer birer yok ediyorlar." mı dersiniz?

SORU
,376 **KÜRESEL EGO**

Küreselleşen insanlarda bencillik ve benlik giderek küçülüyor mu, yoksa bayraklaşıp göklerde dalgalanmaya mı başlıyor?

SORU
,377 **KÜRESEL VİCDAN**

Vicdan, merhamet ve affetme sözcüklerini giderek daha az kullandığının farkında iseniz, nedenlerini de düşündünüz mü?

SORU
,378 **KÜRESEL ŞİDDET**

Güven, umut ve toleransın azaldığı bir çağın sert ikliminde yaşayan gençler arasında şiddetin mayalanması “doğal” olduğuna göre, sizce çağın düşünürleri bu mayanın tutmaması için bir reçete yazmakla meşgul müdürler?

SORU
,379 **KÜRESEL KUŞAKLAR**

“Düzeni kurarken, ‘herkes kendi başının çaresine bakabilecek güçte ve yetenekte olmalı’ önkoşulu ile yola koyulursanız; bencil ve ruhsuz bir kuşak yetiştirmekle kalmayıp gerçek insanı öldürür, yerine robotumsu yeni bir tür ikame edersiniz.” cümlesinde hangi olguya veya düzene karşı çıkılıyor?

SORU
,380 **KÜRESEL DEJENERASYON**

“Küreselleşme en çok 14–24 yaşlarındaki gençleri dejenere ediyor; tüketim ekonomisine seyirci kalamayan yoksul gençler illegal yollarla kimlik ve benlik kazanma savaşına giriyorlar.” saptaması doğru ise, sizce küreselleşme yüzünden ‘Yukarıdakiler ve Aşağıdakiler’ öyküsü yeniden mi yazılacak?

SORU
,381 **DERİN SERMAYE**

“Ülkelerin egemenliği artık halkların, derin devletlerin ve siyasal iktidarların elinde değil; derin sermayenin kontrolü altında.” sözü size küresel sermaye hakkında neler anımsatıyor?

SORU
,382 **KİMLİKSİZ SERMAYE**

“Vatani, milleti, kimliği olmayan bir sermayenin idare ettiği bir ülkenin kimliği olur mu?” sorusu zihninizde hangi tehlikeleri çağırıyor?

SORU

,383

MODERN BÜYÜLER

“Küresel ekonomi çarkının suyunu taşıyanlar ve çarkın sahipleri, değirmenlerinde rasyonel birer büyücü gibi tüm insanları öğütüp yenebilecek ufaklığa sokmakla meşguller.” sözündeki büyücülerin modern büyü tozlarından biri de reklâmlardır; diğer iki efsunu siz sayabilir misiniz?

SORU
,384 **ETNİSİTE** **METNİSİTE**

Sizce, AB ve ABD alt kimlikleri, etnisiteyi, alt dilleri, dinciliği ve mezhepçiliği niçin böylesine fütursuzca eşeleyip kışkırtıyor?

SORU
,385 **SÖMÜRÜ ALANLARINDAKİ** **KURAKLIK**

“Dünyadaki yeraltı ve yerüstü kaynakları son üç yüz yıldan bu yana öylesine sömürüldü ve tekeller altına alındı ki, sömürü alanları son haddine kadar çoraklaşıp verimsizleşti.” saptaması gözler önündeyken, insanlığın ve dünyanın geleceğini düşünmeden sadece kendi yakın çevrenizin geleceğini düşünmek ne kadar işe yarayabilir?

SORU
,386 **KÜRESEL** **DEĞERLER SİSTEMİ**

Küreselleşme süreci 100 yıl sonra bittiğinde, bu sürecin dünyada yarattığı duygu ve düşüncelerin üzerine hangi değerler sistemi oturtulabilecek acaba?

AYDINLAR HAKKINDA

SORU
,387 **REZİL VEYA VEZİR**

"Zeki ve hele akıllı insan çok değerli bir varlık ise ve akıl hem yapıcı hem yıkıcı olabildiğine göre, bir tek insan koskocaman bir ulusu, hatta tüm dünyayı rezil veya vezir edebilir." saptamasına olumlu ve olumsuz birer örnek verebilir misiniz?

SORU
,388 **AKADEMİSYEN İLE BİLİM İNSANI**

Bilim adamı veya bilim kadını pozitif bilimlerle uğraşmayı sürdüren ve bilime katkıda bulunan aktif bilim insanı olduğuna göre, sadece ders veren veya idarî görevlerde bulunan diğer profesör, doçent ve doktorlara bilim insanı demek doğru mudur?

SORU
,389 **BİLGİN AYDIN ENTELEKTÜEL**

"Her bilgin entelektüel olamaz, her entelektüel aydın olamaz: bilgin çok bilgili kişi, aydın ise bilginin hikmetiyle aydınlandık-tan sonra etrafına ışıık saçan bilge kişidir." peki ya entelektü-el kişi?.

SORU
,390 **ENTELER**

"Entelektüel: saatlerce iş, aş, futbol veya aşktan başka şeyler düşünmeyi becerebilen kişinin adı." ise, entel kimin adıdır?

SORU
,391 **AKADEMİK KUYULAR**

"Akademisyenlerin çoğu yaratıcılık çağını geçip ustalık çağına ulaştıkları için yaratıcı olamaz; üstelik kendi alanlarında uzmanlaştıkça derinleşen bilgi kuyusuna hapsolme tehlikesi yaşarlar." saptaması niçin yanlış veya niçin doğrudur?

SORU
,392 **LİTERAT**

Bir literat ile bir aydın arasındaki en belirgin fark nedir?

SORU
,393 **ENTELİJANSİYA**

Bir insanın bir ülkedeki aydınlar sınıfına dahil edilmesi için ne tür özelliklere sahip olması gerekir?

SORU
,394 **HEYECAN VERENLER VE UYUTANLAR**

Fizik, kimya, biyoloji, genetik, inşaat, sanayi, elektrik, bilgisayar, robot ve tasarım mühendisliği yapan insanların bilgi ve deneyimlerinden yararlanmamızı sağlayan televizyon programlarının yapılmayışının; bunun yerine sürekli olarak karşımıza çıkan "toplum mühendisleri"nin yüz çizgilerini dahi ezberleyişimizin nedenlerini biliyor musunuz?

SORU
,396 **TUHAF AYDIN TIPLERİ**

Ülkesiyle ödeşmek yerine ülkesiyle itişmeyi seçen, ülkesini jurnalleyen, elini taşın altına hiç koymayan, epeyce tuhaf ve çok sayıda "aydın" tiplerine sahip olan bir ülke pragmatist aydınlara sahip olmak için eğitim sisteminde hangi üç önemli değişikliği yapmalıdır?

SORU
,397 **NEYİN SONUCU**

"Netice: körkütük Batı-taklitçisi olan; Batılı sömürgeciğin sömürgeleştirmede ve tarih yapmış bir ülkenin kendi kendini sömürgeleştirmesi aymazlığına soyunan; bir metamorfoz, bir yok oluş, bir başkalaşma sürecine kapılıp bu ülkenin kültür ve medeniyet iddialarını yalnızca terk etmekle kalmayan; aynı zamanda eğitim sisteminden medya rejimine kadar, medeniyet iddialarının kökünü kurutan; soysuz, köksüz, ne olduğunu bilmeyen; sadece batıda üretilenleri tepe tepe tüketmekle yetinen; analitik ve eleştirel melekelerini İslâm'ın

şeytanlaştırılması sürecinde primitif bir şekilde kullanan, köle ruhlu bir entelijansiya tipinin zuhur etmesidir.” cümlesinin yazarı sizce hangi toplumsal sürecin sonucundan söz ediyor?

SİYASAL DAVET

SORU

,398 **ÇAĞDAS SOL DÜŞÜNCE**

“Sol düşünce, başlangıçta, mağdurları ezdirmeme, işçi ve köylülere daha refah bir yaşam sağlama ülküsü taşıyordu; fakat çağ değişti, mağdur türleri çoğaldı. Ortaya küreselleşme mağdurları, terör mağdurları, etnisite mağdurları, dinmezhep çatışması mağdurları ve teknoloji mağdurları da çıktı. Öyleyse, tüm dünyada yeni bir sol anlayışa, tüm mağdurları kucaklayacak sevecen bir ülkeye gereksinim var.” fikrini gerçekleştirecek bir sol parti kurulduğunda, burada görev almayı düşünür müsünüz?

ARSIZLARA BİR SORU

SORU

,399 **ÖZSAYGI VE ÖZE SAYGI**

Siz savaşa, zulme, sömürüye, çocuk katillerine maşa olanlar. siz güçlünün önünde güce tapanlar. Siz haksızlıklara bön bön bakıp rahat yatanlar. İnsanlardan utanmadığınız belli. Siz insanlığınızdan da utanmaz mısınız?

SON SORU

SORU

,400 **GELECEK ÜZERİNE BAHSE DAVET**

“On yıl sonra demokrasi ve özgürlükler bakımından nasıl bir dünyada yaşıyor olacağız?” sorusuna vereceğin tüm yanıtlar yanlış olacaktır, diyen Mehmet Sağlam’la noter huzurunda büyük bir bahse girmek ister misin? (mehsag@hotmail.com’da bekliyorum.)

SORULAR BİTMEZ ^{BİTMEMELİ}.

MEHMET SAĞLAM - Nüfus müdürlüğündeki kayıtlarda 1956 yılının birinci günü doğduğum yazılı; fakat annem, soğuk bir kış günü değil, caneriklerinin manavlarda görücüye çıktığı Haziran ayının ortalarında doğduğumu söylüyor. Ben anneme inanıyorum.

O günden 20 yıl sonra -yine bir Haziran ayında- Diyarbakır Eğitim Enstitüsü'nü bitirip İngilizce öğretmeniy oldum. Bakanlık, yaşım tutmadığı için, yılsonuna kadar tayinimi yapmadı; çünkü yasa uyarınca 21 yaşına girmem gerekiyordu. Diyarbakır ve Bornova Anadolu Liselerinde 4 yıl öğretmenlik yaptım.

1980 yılı yaz tatilimi otostopçulardan öğrendiğim yöntemler sayesinde Avrupa'da gezip geçirirken kendimi Londra'da buldum. 2 hafta sonra Londra'da yaşamaya karar verince, öğretmenlikten istifa dilekçemi -o günkü ruh hâli içinde- tereddüt etmeden İzmir'e gönderdim.

Tercümanlık yaparak geçiniyor, bir yandan da bana verilen önemli bir görevmiş gibi, yeni çıkan romanları ve popüler bilim kitaplarını okuyordum büyük bir iştahla.

16 yıl boyunca belleğimde birikenleri kitaplara boşaltıp yurdumun insanlarıyla paylaşmak için İzmir'e döndüm. Bir apartman dairesi satın alıp keyfimce döşedim. Sonra önümde tertemiz bir klavye, oturup ilk kitabımı yazdım: **Beynin Kimliği**. Kitabım beğenilince motivasyonum arttı ve tam üç yıl süren bir araştırma döneminden sonra ikinci kitabımı bitirdim: **İnanç Fırtınaları**. Yazılmamışı, yararlı olanı arıyordum. Bu kez iki yıl sürdü araştırmalarım: **Genetik Geçmişimiz ve Geleceğimiz**. Sıra yazar olmaya, yani roman yazmaya gelmişti. Tekrar iki yıl sıkı çalışıp bir fantastik roman yazdım: **PİS2YATIR**. Bu kitap bir üçleme olacak, umarım ikincisi gelecek yıl elinizde olur. **400 SORU-YORUM** ise, hiç plânlanmadığım bir kitap olarak yıllardır biriktirdiğim sorulardan oluştu neredeyse kendi kendine.